

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI

FAKULTA EKONOMICKÁ

Bakalářská práce

Založení a provoz živnostenského podnikání

Establishment and operation of trade

Michaela Kůsová

Plzeň 2022

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma

„Založení a provoz živnostenského podnikání“

vypracovala samostatně pod odborným dohledem vedoucí bakalářské práce za použití pramenů uvedených v příložené bibliografii.

Plzeň dne 25. 4. 2022

v. r. Michaela Kůsová

Poděkování

Chtěla bych poděkovat vedoucí bakalářské práce Ing. Lucii Vallišové, Ph.D. za vstřícný přístup, cenné rady a připomínky při zpracování bakalářské práce.

Obsah

Úvod	7
Cíl práce a metodika.....	8
1 Živnostenské podnikání.....	9
1.1 Podnikání a jeho právní formy.....	9
1.2 Živnost.....	10
1.3 Podmínky provozování živnosti.....	11
1.4 Odpovědný zástupce	12
1.5 Provozovna.....	13
1.6 Zhodnocení živnostenského podnikání	14
2 Živnostenské úřady a jejich pravomoc	15
2.1 Živnostenský rejstřík.....	17
2.2 Kontrola živnostenských úřadů.....	18
3 Živnostenské oprávnění.....	20
3.1 Změna živnostenského oprávnění	20
3.2 Zánik živnostenského oprávnění.....	21
4 Druhy živností	23
4.1 Ohlašovací živnosti	23
4.1.1 Řemeslné živnosti	23
4.1.2 Vázané živnosti.....	24
4.1.3 Volné živnosti	24
4.2 Koncesované živnosti.....	25
5 Postup při zakládání živnosti.....	26
5.1 Vstup do podnikání	26
5.1.1 Motivace a odhodlání podnikat.....	26

5.1.2	Osobní předpoklady pro podnikání.....	26
5.1.3	Podnikatelský nápad	27
5.1.4	Zakladatelský rozpočet	27
5.1.5	Podnikatelský plán.....	28
5.1.6	Právní forma podnikání	28
5.2	Založení živnosti	28
5.2.1	Ověření znaků živnosti	28
5.2.2	Ověření plnění podmínek pro provozování živnosti.....	29
5.2.3	Návrh obchodního jména.....	29
5.2.4	Vyplnění Jednotného registračního formuláře.....	29
5.2.5	Zahájení provozování živnosti.....	31
6	Evidence podnikatelské činnosti, daňová a pojistná povinnost.....	32
6.1	Daňová evidence	32
6.2	Účetnictví	33
6.3	Paušální výdaje.....	34
6.4	Daň z příjmů fyzických osob	34
6.5	Daň z přidané hodnoty	35
6.6	Veřejné zdravotní pojištění	37
6.7	Sociální zabezpečení	39
6.7.1	Důchodové pojištění a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti	39
6.7.2	Nemocenské pojištění	40
6.8	Paušální daň	41
7	Založení a provoz oční optiky	43
7.1	Založení oční optiky.....	43
7.1.1	Vstup do podnikání.....	43

7.1.2	Zisk živnostenského oprávnění.....	43
7.2	Provoz oční optiky	45
7.2.1	Registrace k elektronické evidenci tržeb	45
7.2.2	Daňové povinnosti	46
7.2.3	Povinnosti vůči zdravotní pojišťovně a správě sociálního zabezpečení ...	47
7.2.4	Zaměstnanci	47
	Závěr	50
	Seznam použitých zdrojů	51
	Seznam použitých zkratk	54
	Seznam příloh.....	55
	Přílohy	
	Abstrakt	
	Abstract	

Úvod

Bakalářská práce se zaměřuje na problematiku živnostenského podnikání. Podle statistických údajů o podnikatelích, které zveřejňuje Ministerstvo průmyslu a obchodu, se počet podnikatelů každoročně zvyšuje (Ministerstvo průmyslu a obchodu, 2022). Podnikajících fyzických osob je každý rok mnohonásobně více než právnických osob. Na základě těchto dat lze živnostenské podnikání považovat za nejrozšířenější formu podnikání v České republice. Stoupající četnost a popularita živnostenského podnikání je dána především přívětivým způsobem získání živnostenského oprávnění a velkým výběrem předmětu podnikání. Získat živnostenské oprávnění a na jeho základě začít podnikat je jednodušší, rychlejší a levnější než zakládat obchodní korporaci. I to je důvodem, proč podnikatelé jako zvolenou formu podnikání častěji upřednostňují fyzickou osobu před právnickou.

Hlavním zdrojem informací o živnostenském podnikání je zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání. Zákon nabyl účinnosti 1. 1. 1991 a od té doby byl několikrát měněn a novelizován. Novelty měly za cíl snížit administrativní zátěž podnikatelů a zredukovat správní poplatky. Mělo tak dojít k usnadnění vstupu nových podnikatelů do podnikání a ke zvýšení počtu živnostníků.

Pro zpracování bakalářské práce bude využíváno především právních předpisů platných v roce 2022, odborné literatury a elektronických zdrojů, například webových stránek Ministerstva průmyslu a obchodu.

Bakalářská práce začíná vysvětlením základních pojmů živnostenského odvětví, popsáním podmínek provozování živnosti, institutu odpovědného zástupce a podmínek provozování živnosti v provozovně. Dále je charakterizována soustava živnostenských úřadů a jejich klíčové kompetence. Třetí kapitola pojednává o živnostenském oprávnění, o jeho změně a zániku. Následující kapitola je věnována jednotlivým druhům živností. V další kapitole jsou popsány kroky, které vedou od prvotní myšlenky o začátku podnikání až k získání živnostenského oprávnění a zahájení podnikatelské činnosti. Poslední kapitoly teoretické části jsou zaměřené na daňové a pojistné povinnosti, které s živnostenským podnikáním souvisí, a vedení účetnictví. Uvedené teoretické a legislativní poznatky jsou v praktické části využity pro popis postupu založení a provozu oční optiky.

Cíl práce a metodika

Cílem bakalářské práce je zpracování přehledného, uceleného, stručného a výstižného popisu živnostenského podnikání v České republice. Dalším stanoveným cílem práce je vytvoření metodiky pro postup založení živnosti pro osoby, které by chtěly začít podnikat na základě živnostenského oprávnění.

Bakalářská práce bude zpracována pomocí literární rešerše platné právní úpravy, zejména zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání a dalších právních předpisů, které se živnostenským podnikáním souvisejí. Dále budou získávány informace a podklady z odborné literatury a internetových zdrojů.

Praktická část bakalářské práce bude zpracována na základě poznatků získaných a popsaných v teoretické části.

1 Živnostenské podnikání

V první kapitole budou definovány pojmy podnikání, podnikatel a živnost, budou popsány podmínky pro provozování živnosti, které stanovuje zákon č. 455/1991 Sb., zákon o živnostenském podnikání (dále jen živnostenský zákon), posledními tématy je odpovědný zástupce a provozovna.

1.1 Podnikání a jeho právní formy

Pojem podnikání byl vymezen v obchodním zákoníku jako „soustavná činnost prováděná samostatně podnikatelem vlastním jménem a na vlastní odpovědnost za účelem dosažení zisku“ (§ 2 obchodního zákoníku). Obchodní zákoník byl k 1. 1. 2014 zrušen a byl nahrazen novým občanským zákoníkem a zákonem o obchodních korporacích. Oba uvedené zákony ještě doplňuje živnostenský zákon. Občanský zákoník ani zákon o obchodních korporacích či živnostenský zákon podnikání nedefinuje.

Podle Vebera a Srpové (2012, s. 14) je na podnikání nahlíženo z několika pohledů. Z ekonomického hlediska je podnikání činnost, která využívá výrobní faktory k jejich zhodnocení a vytvoření přidané hodnoty. Psychologický postoj chápe podnikání jako prostředek k rozvoji osobnosti nebo jako touhu po zisku, důležitosti, vyzkoušení něčeho nového. Ze sociologického hlediska je podnikání o nalezení ideálního využívání výrobních faktorů, nabízení pracovních pozic a dosažení prosperity, zisku.

Existují dvě právní formy podnikání. Výběr právní formy je důležité rozhodnutí, ale není nezvratné. Změna právní formy s sebou nese náklady a komplikace, kterým se dá při správné počáteční rozvaze předejít. Podnikat lze jako fyzická nebo právnická osoba (Srpová & Řehoř, 2010, s. 67).

Zákon o obchodních korporacích rozděluje obchodní korporace na obchodní společnosti a družstva. Obchodními společnostmi jsou veřejná obchodní společnost, komanditní společnost, společnost s ručením omezeným, akciová společnost, evropská společnost a evropské hospodářské zájmové sdružení. Družstvy jsou družstvo a evropská družstevní společnost (§ 1 zákona o obchodních korporacích).

Srpová (2020, s. 176) uvádí, že zahájit podnikání jako právnická osoba je administrativně náročnější. Je nutné zapsat každou nově vzniklou obchodní korporaci do obchodního rejstříku.

Obchodní rejstřík je veřejnosti přístupný seznam, do kterého jsou zapisovány zákonem stanovené a podstatné informace o právnických osobách. Je spravován rejstříkovými soudy (Srpová & Řehoř, 2010, s. 91).

Podle občanského zákoníku je podnikatel ten „kdo samostatně vykonává na vlastní účet a odpovědnost výdělečnou činnost živnostenským nebo obdobným způsobem se záměrem činit tak soustavně za účelem dosažení zisku.“ (§ 420 občanského zákoníku)

Pojem podnikatel bude dále v bakalářské práci používán ve smyslu osob podnikajících na základě živnostenského zákona.

1.2 Živnost

„Živností je soustavná činnost provozovaná samostatně, vlastním jménem, na vlastní odpovědnost, za účelem dosažení zisku a za podmínek stanovených tímto zákonem.“ (§ 2 živnostenského zákona)

Soustavností podnikání není myšlena jen nepřetržitá a trvalá činnost, ale i činnost sezónní a činnost s určitými přestávkami. Činnost, která je vykonávána ojediněle, výjimečně, nesplňuje podmínku soustavnosti a není tedy považována za živnost. Při vykonávání činnosti samostatně rozhoduje o své činnosti sám podnikatel, neřídí se rozkazy někoho jiného, není tedy podřízeným. Vlastní odpovědnost je vysvětlována jako plná odpovědnost za plnění závazků a právních předpisů. Cílem podnikání a přáním každého podnikatele je generování zisku (Srpová, 2020, s. 166 – 167).

Zichová (2008, s. 136) charakterizuje znak pod vlastním jménem jako povinnost podnikatele činit právní úkony pod názvem, pod kterým je zapsán v obchodním rejstříku (tak zvaná obchodní firma). Podnikatel, který se nezapisuje do obchodního rejstříku, činí právní kroky pod svým jménem a příjmením. K vlastní odpovědnosti dodává, že podnikatel odpovídá za své závazky celým svým majetkem.

Dalšími rysy samostatnosti je dle Štěpánové (2007, s. 5) myšleno samostatné rozhodování o organizaci práce, zabezpečení finančního chodu podnikatelské činnosti, rozhodování o rozdělení a použití zisku.

1.3 Podmínky provozování živnosti

Na základě § 5 živnostenského zákona může podnikat fyzická i právnická osoba, pokud splní podmínky stanovené tímto zákonem. K provozování živnosti stanovuje živnostenský zákon všeobecné a zvláštní podmínky.

Všeobecné podmínky provozování živnosti jsou plná svéprávnost a bezúhonnost (§ 6 živnostenského zákona).

Podle § 15 občanského zákoníku je svéprávnost způsobilost k právním úkonům a zavazování se k povinnostem. Podle § 30 občanského zákoníku se člověk stává plně svéprávným v den osmnáctých narozenin. Před dovršením osmnáctého roku lze nabýt svéprávnosti přiznáním svéprávnosti, nebo uzavřením manželství. Živnostenský zákon v § 6 umožňuje nahradit plnou svéprávnost pouze se souhlasem zákonného zástupce nezletilého k samostatnému provozování podnikatelské činnosti. Souhlas zákonného zástupce musí přivolit soud.

Bezúhonnost definuje § 6 živnostenského zákona negativně tak, že za bezúhonného se nepovažuje ten, kdo byl pravomocně odsouzen pro trestný čin spáchaný úmyslně, pokud byl tento trestný čin spáchán v souvislosti s podnikáním, pokud se na něho nehledí, jako by nebyl odsouzen. Bezúhonnost se prokazuje výpisem z Rejstříku trestů. Podle Horzinkové a Urbana (2008, s. 41) nemusí podnikatel při ohlášení živnosti nebo žádosti o koncesi předkládat výpis z Rejstříku trestů, neboť si ho živnostenský úřad obstará sám v elektronické podobě.

Všeobecné podmínky definované v § 6 živnostenského zákona musí podnikatel splňovat po celou dobu provozování živnosti, nikoliv jen na začátku při podání ohlášení či žádosti o koncesi. Živnostenský úřad na základě § 58 živnostenského zákona má pravomoc zrušit živnostenské oprávnění podnikateli, který již nesplňuje všeobecné podmínky provozování živnosti (Vlková, 2017).

Mezi zvláštní podmínky provozování živnosti patří podle § 7 živnostenského zákona odborná nebo jiná způsobilost, pokud je živnostenský zákon nebo zvláštní předpisy vyžadují. Podle Horzinkové a Urbana (2008, s. 45) se jednotlivé odborné způsobilosti liší podle druhu živnosti a jsou objasněny ve druhé části živnostenského zákona, která se zaměřuje na přesný popis jednotlivých druhů živností.

1.4 Odpovědný zástupce

Pokud podnikatel nespĺňuje zvláštní podmínky provozování živnosti podle § 7 živnostenského zákona, může provozovat danou živnost prostřednictvím odpovědného zástupce. Tímto způsobem může provozovat živnost i podnikatel, jenž zvláštní podmínky splňuje. Odpovědným zástupcem může být pouze fyzická osoba, kterou podnikatel jmenuje. Odpovědný zástupce odpovídá podnikateli za řádný provoz živnosti a za dodržování živnostenských předpisů. Dále musí být k podnikateli ve smluvním vztahu (§ 11 živnostenského zákona).

Odpovědný zástupce je povinen splňovat všeobecné i zvláštní podmínky provozování živnosti. Plnění podmínek prokáže odpovědný zástupce stejným způsobem, jako by tak činil sám podnikatel (iPodnikatel, 2020).

Smluvní vztah mezi podnikatelem a odpovědným zástupcem může být dán na základě dohody o spolupráci či uzavření pracovního poměru. Dohoda o spolupráci musí být písemná, musí obsahovat základní údaje účastníků smlouvy, vymezit spolupráci, práva a povinnosti jednotlivých stran a musí být uschována u podnikatele pro případnou kontrolu. V případě uzavření pracovního poměru je ideální ustanovení do funkce provést dodatkem k pracovní smlouvě. Pokud by zaměstnanci byla funkce odpovědného zástupce zrušena, či by z ní byl odvolán, pracovní vztah mu nezaniká a není tedy nutné měnit pracovní smlouvu (iPodnikatel, 2020).

Podnikatel, který se rozhodne o ustanovení odpovědného zástupce pro ohlašovací živnost, má povinnost tento fakt oznámit živnostenskému úřadu do 15 dnů ode dne nastání této skutečnosti. Pokud se jedná o živnost koncesovanou, musí podnikatel ustanovení odpovědného zástupce předložit živnostenskému úřadu ke schválení. Ve dne, kdy rozhodnutí o schválení nabyde právní moci, nabývá i ustanovení své účinnosti. Ukončení výkonu funkce musí podnikatel oznámit v obou případech živnostenskému úřadu do 15 dnů ode dne ukončení výkonu funkce (§ 11 živnostenského zákona).

Podnikatel ve smyslu provozování živnosti prostřednictvím odpovědného zástupce připojuje k ohlášení živnosti nebo ke schválení žádosti o koncesi doklad prokazující odbornou způsobilost odpovědného zástupce a prohlášení odpovědného zástupce o souhlasu s ustanovením do funkce (iPodnikatel, 2020).

Pokud by podnikatel nedbal pokynů a návrhů odpovědného zástupce, může odpovědný zástupce okamžitě zrušit vykonávání této funkce. Může tím tak podnikateli zabránit v postupu, se kterým nesouhlasí. Odpovědnost za provedenou práci nenese odpovědný zástupce, ale vždy jen sám podnikatel (iPodnikatel, 2020).

1.5 Provozovna

§ 17 živnostenského zákona definuje provozovnu jako „prostor, v němž je živnost provozována.“ (§ 17 živnostenského zákona)

Provozovnu nelze zaměňovat za místo nebo sídlo podnikání, neboť některé živnosti pro svůj provoz provozovnu nepotřebují. Za provozovnu se považuje i automat nebo obdobné zařízení k prodeji zboží nebo poskytování služeb a mobilní provozovna (BusinessInfo.cz, 2020).

Při ohlášení živnosti či podání žádosti o koncesi oznamuje podnikatel živnostenskému úřadu zahájení provozování živnosti v provozovně. Dále má podnikatel povinnost zahájení a případné ukončení provozování živnosti v provozovně oznámit živnostenskému úřadu s předstihem (§ 17 živnostenského zákona).

Do oznámení se uvádí obchodní firma, název nebo jméno a příjmení podnikatele, identifikační číslo osoby, adresa provozovny, předmět podnikání v této provozovně, datum zahájení, případně ukončení provozování živnosti v provozovně (§ 17 živnostenského zákona).

Živnostenský úřad na základě ohlášení přiděluje provozovně identifikační číslo provozovny, zapíše tuto skutečnost do živnostenského rejstříku a informuje o zápise podnikatele (§ 17 živnostenského zákona).

Podnikatel musí živnostenskému úřadu zároveň doložit, zda má k dané provozovně užívací či vlastnické právo. K tomu potřebuje výpis z katastru nemovitostí, pokud prostor provozovny vlastní, nájemní smlouvu, pokud má prostor pronajatý, nebo souhlas vlastníka s umístěním provozovny (Solitea, a. s., 2020).

Provozovna musí být vhodná pro provozování živnosti podle zvláštních právních předpisů. Právní předpisy se liší podle účelu, k jakému je provozovna užívána. Povaha činnosti provozované v provozovně musí být ve shodě s kolaudačním rozhodnutím, které vydává příslušný stavební odbor. Provozovna by měla splňovat hygienické normy.

Dohled a kontrolu provádí hygienické stanice. Dále musí provozovna splňovat podmínky protipožární bezpečnosti (BusinessInfo.cz, 2020).

Pro odpovědnost za svou činnost musí mít každá provozovna stanovenou odpovědnou osobu (§ 17 živnostenského zákona). Podle Štěpánové (2007, s. 83) odpovědnou osobou může být sám podnikatel, odpovědný zástupce nebo osoba, která je touto funkcí pověřena na základě pracovně právního vztahu. Odpovědná osoba ale ustanovena být musí, pokud by nebyla, jednalo by se o porušení živnostenského zákona.

Provozovna musí být trvale a viditelně označena. Označení musí obsahovat obchodní firmu, název či jméno a příjmení podnikatele, identifikační číslo osoby. Označení provozovny určené pro prodej zboží nebo poskytování služeb musí ještě dále obsahovat jméno a příjmení osoby odpovědné za činnost provozovny a prodejní nebo provozní dobu (§ 17 živnostenského zákona).

1.6 Zhodnocení živnostenského podnikání

Veber a Srpová (2012, s. 71) shrnují pozitiva a negativa podnikání fyzických osob na základě živnostenského nebo jiného oprávnění.

Jako výhody zmiňují například:

- Podnikatel nemusí vkládat počáteční kapitál.
- Při rozhodování je podnikatel samostatný a nezávislý.
- Podnikání lze zahájit ihned po ohlášení (kromě koncesovaných živností).
- Podnikání lze jednoduše přerušit či ukončit.
- Zisk z podnikání se zdaňuje daní z příjmu fyzických osob, která činí 15 % (u právnických osob je sazba daně 19 %).

Mezi nevýhody řadí například:

- Podnikatel ručí za dluhy z podnikání neomezeně celým svým majetkem.
- Pokud má podnikatel finanční problémy, mohou se projevit i v rodinném rozpočtu.
- Podnikatel musí být velmi informovaný v odborné a ekonomické oblasti.
- Podnikatel může působit v obchodních smlouvách jako malý či méněcenný partner.

2 Živnostenské úřady a jejich pravomoc

Státní správu živnostenského podnikání vykonávají živnostenské úřady. Jejich soustavu a pravomoc formuluje zákon České národní rady o živnostenských úřadech. Třístupňový systém živnostenských úřadů je následující:

- obecní živnostenské úřady,
- krajské živnostenské úřady,
- Živnostenský úřad České republiky (§ 1 zákona České národní rady o živnostenských úřadech).

Podle Štěpánové (2007, s. 163) jsou hlavními úkoly živnostenských úřadů provádění živnostenského zákona a kontrolování dodržování pravidel stanovených tímto zákonem.

Obecními živnostenskými úřady jsou odbory obecních úřadů obcí s rozšířenou působností a živnostenské odbory úřadů městských částí určených Statutem hlavního města Prahy (§ 1 zákona České národní rady o živnostenských úřadech).

Podle § 2 zákona České národní rady o živnostenských úřadech patří mezi kompetence obecních živnostenských úřadů například:

- plnění úkolů stanovené živnostenským zákonem a dalšími zvláštními právními předpisy,
- výkon centrálního registračního místa – živnostenské úřady zprostředkují pro podnikatele podání vůči finančnímu úřadu, správě sociálního zabezpečení, zdravotní pojišťovně a úřadu práce,
- provoz živnostenského rejstříku – živnostenský úřad získává informace o podnikatelích a zadává je do živnostenského rejstříku.

Do činností prováděných obecními živnostenskými úřady na základě živnostenského zákona patří zejména:

- přijímání ohlášení živností a žádostí o udělení koncese,
- rozhodování o udělení koncese,
- přijímání oznámení změn,
- rozhodování o zrušení živnostenského oprávnění,
- provádění živnostenské kontroly,

- rozhodování o rozsahu živnostenského oprávnění v případě pochybností,
- předání údajů včetně jejich změn příslušným orgánům (správě sociálního zabezpečení, zdravotní pojišťovně, finančnímu úřadu a podobně),
- oznámení zániku živnostenského oprávnění příslušným orgánům,
- zrušení, případně pozastavení živnostenského oprávnění,
- ukládání pokuty (Štěpánová, 2007, s. 165 – 171).

Mezi zvláštní právní předpisy, které stanovují obecním živnostenským úřadům další činnosti, patří zákon o ochraně spotřebitele, zákon o spotřebních daních, a správní řád (Štěpánová, 2007, s. 171 – 173).

Krajskými živnostenskými úřady jsou odbory krajských úřadů a živnostenský odbor Magistrátu hlavního města Prahy (§ 1 zákona České národní rady o živnostenských úřadech).

Mezi činnosti spadající do pravomocí krajských živnostenských úřadů patří podle § 3 zákona České národní rady o živnostenských úřadech například:

- dozor nad činností obecních živnostenských úřadů ve svém správním obvodu,
- řešení odvolání proti rozhodnutím obecních živnostenských úřadů ve svém správním obvodu, kontrola správnosti takového rozhodnutí,
- možnost nařídit obecnímu živnostenskému úřadu ve svém správním obvodu provedení živnostenské kontroly,
- spolupráce s ostatními správními úřady a společná kontrola podnikatelů podnikajících na základě živnostenského zákona,
- provoz živnostenského rejstříku.

Živnostenský úřad České republiky nebyl zatím zřízen, jeho působnost v současné době vykonává Ministerstvo průmyslu a obchodu České republiky (§ 7 zákona České národní rady o živnostenských úřadech).

Působnost Živnostenského úřadu České republiky je upravena v § 5 zákona České národní rady o živnostenských úřadech a patří do ní například:

- zpracování koncepce pro oblast živnostenského podnikání,
- vedení, správa, dozor a kontrola činností krajských živnostenských úřadů,
- řešení odvolání proti rozhodnutím krajských živnostenských úřadů,

- možnost nařídit jakémukoliv živnostenskému úřadu provedení živnostenské kontroly,
- správa živnostenského rejstříku,
- spolupráce s příslušnými správními úřady, v jejichž působnosti jsou odvětví, ve kterých se provozují živnosti, dále s hospodářskými komorami, podnikatelskými svazy a sdruženími.

2.1 Živnostenský rejstřík

Živnostenský rejstřík je předmětem § 60 živnostenského zákona. Je to elektronický informační systém veřejné správy a jsou v něm obsaženy informace podle odstavce 2 a statistická a evidenční data, která souvisí s provozováním živnosti. Podle odstavce 2 se do živnostenského rejstříku zapisují následující informace:

- identifikační údaje,
- předmět podnikání,
- druh živnosti,
- provozovna, ve které je živnost provozována,
- doba platnosti, datum vzniku a datum zániku živnostenského oprávnění,
- doba pozastavení nebo přerušení provozování živnosti,
- datum doručení výpisu, kterým živnostenský úřad potvrdil splnění podmínek pro provozování živnosti,
- rozhodnutí o úpadku.

Podle odstavce 3 § 60 živnostenského zákona je živnostenský rejstřík rozdělen na veřejnou a neveřejnou část. Veřejnou část tvoří údaje z odstavce 2. Neveřejnými údaji jsou údaje o bydlišti, rodná čísla, pokuty od živnostenského úřadu a sankce od jiných správních institucí.

Správou živnostenského rejstříku se zabývá Živnostenský úřad České republiky a provoz mají na starost krajské a obecní živnostenské úřady v rozsahu stanoveném živnostenským zákonem (§ 60 živnostenského zákona).

2.2 Kontrola živnostenských úřadů

„Živnostenskou kontrolou se rozumí výkon správní kontrolní činnosti živnostenskými úřady na úseku živnostenského podnikání jako státní správy vůči subjektům živnostenského podnikání, tedy podnikatelům podle živnostenského zákona nebo osobám, které neoprávněně podnikají.“ (Štěpánová, 2007, s. 179)

Živnostenskou kontrolu provádějí podle § 60a živnostenského zákona živnostenské úřady. Během kontroly se sleduje plnění povinností stanovených živnostenským zákonem a dalšími zvláštními právními předpisy vztahující se k živnostenskému podnikání. Podle § 60d živnostenského zákona může živnostenský úřad v případě zjištění nedostatků uložit podnikateli odstranění těchto nedostatků.

Obecně se kontroly účastní kontrolní orgán, kontrolující osoba, kontrolovaná osoba a povinná osoba. Kontrolním orgánem je v případě živnostenské kontroly živnostenský úřad, konkrétně kontrolu provádí obecní živnostenský úřad. Kontrolující osoba je fyzická osoba pověřená kontrolním orgánem k provedení kontroly, jedná se tedy o zaměstnance živnostenského úřadu, prokazuje se průkazem. Kontrolovanou osobou se rozumí podnikatel, který je podroben kontrole. Povinnou osobou je například zaměstnanec, který se v okamžiku kontroly vyskytuje v provozovně (Hospodářská komora České republiky, 2018).

Po provedení kontroly živnostenský úřad vyhotoví písemný protokol, ve kterém je popsán průběh kontroly a skutečnosti kontrolou zjištěné. Proti kontrolním zjištěním může podnikatel do 15 dnů ode dne doručení protokolu o kontrole podat námitky. Kromě protokolu může živnostenský úřad vydat rozhodnutí, ve kterém podnikateli uloží odstranění nedostatků zjištěných při provozování živnosti. Rozhodnutí obsahuje závaznou lhůtu, ve které musí být nedostatky odstraněny. V případě nesouhlasu s vydaným rozhodnutím může podnikatel podat odvolání (Hospodářská komora České republiky, 2018).

Živnostenské úřady ukládají v závislosti na konkrétním přestupku pokuty. Výše pokut se pohybuje v rozmezí od 10 000 Kč do 1 000 000 Kč. Přestupkem může být například neoznačení provozovny nebo neoznámení odpovědného zástupce (Hospodářská komora České republiky, 2018).

Konkrétní výčet přestupků a výše pokut, které lze podnikateli za přestupky uložit, jsou definovány v § 61 až 64 živnostenského zákona.

Kromě přestupků se podnikatel může dopustit i trestných činů. Trestným činem je například neoprávněné podnikání. Toho se dopustí osoba, která neoprávněně poskytuje služby nebo provozuje výrobní, obchodní nebo jiné podnikání ve větším rozsahu. Za neoprávněné podnikání hrozí podnikateli trest odnětí svobody, zákaz činnosti, peněžitý trest nebo trest obecně prospěšných prací (Hospodářská komora České republiky, 2018).

Štěpánová (2007, s. 180 – 181) uvádí příklady, ve kterých se jedná o neoprávněné podnikání:

- provozování živnosti, která je předmětem živnosti podle § 2 živnostenského zákona, bez živnostenského oprávnění pro tuto živnost,
- jednorázové a nahodilé provozování živnosti po dobu jejího pozastavení jako sankčního opatření živnostenského úřadu,
- provozování živnosti, kdy podnikateli nevzniklo platné živnostenské oprávnění.

3 Živnostenské oprávnění

Živnostenské oprávnění se dá chápat jako právo provozovat živnost. Oprávnění podnikatel získá ve chvíli, kdy splňuje veškeré zákonem stanovené podmínky pro provoz dané živnosti. Oprávnění provozovat živnost vzniká právními osobám, které jsou již zapsané v obchodním rejstříku, a fyzickým osobám. U ohlašovacích živností vzniká živnostenské oprávnění v den ohlášení, u koncesovaných živností vzniká v den nabytí právní moci rozhodnutí o udělení koncese. Živnostenské oprávnění se prokazuje výpisem ze živnostenského rejstříku. Na základě vzniku živnostenského oprávnění je fyzické osobě přiděleno identifikační číslo osoby (§ 10 živnostenského zákona).

Živnostenské oprávnění v čase vzniká, může se změnit a zaniknout. Jeho povaha je definována jeho obsahem a vymezením subjektů, které mohou toto právo realizovat. Obsahem oprávnění je myšleno vymezení předmětu tohoto práva. Subjektem jsou osoby, které splňují všeobecné a zvláštní podmínky a u kterých se nevyskytuje žádná překážka provozování živnosti. Z těchto důvodů je živnostenské oprávnění na jiné subjekty nepřenosné (Štěpánová, 2007, s. 79).

Rozsah živnostenského oprávnění se podle § 28 živnostenského zákona posuzuje podle předmětu podnikání uvedeného ve výpisu. Pokud se provozuje vázaná a koncesovaná živnost podle příloh č. 2 a 3 k živnostenskému zákonu na základě dokladu vydaného zvláštním orgánem, mohou tyto doklady obsahovat užší vymezení rozsahu živnostenského oprávnění. Tento rozsah určený dokladem má přednost před obecnou úpravou. Pokud by byl podnikatel ohledně rozsahu svého živnostenského oprávnění nejistý, může podat žádost na živnostenský úřad, který o rozsahu oprávnění rozhodne (Štěpánová, 2007, s. 90).

Vznik živnostenského oprávnění se liší podle druhu živnosti, kterou chce podnikatel provozovat. Obecné kroky, podle kterých postupovat při zakládání živnostenského podnikání a tedy dosažení živnostenského oprávnění, jsou popsány v kapitole 4.

3.1 Změna živnostenského oprávnění

Podnikatel je povinen živnostenskému úřadu oznamovat všechny změny a doplnění týkající se údajů a dokladů, které jsou stanoveny pro ohlášení živnosti nebo podání žádosti o koncesi do 15 dnů ode dne jejich vzniku. Ve stejné lhůtě musí podnikatel

zároveň předložit doklady o těchto změnách. Živnostenský úřad na základě oznámení změn provede neprodleně zápis do živnostenského rejstříku. Ohlášení změn lze provést prostřednictvím Změnového listu Jednotného registračního formuláře elektronicky, poštou nebo osobně (informace o Jednotném registračním formuláři a způsobu podání jsou v kapitole 4). Za oznámení změn nejsou účtovány žádné správní poplatky (Portál gov.cz, 2022).

3.2 Zánik živnostenského oprávnění

Způsoby zániku živnostenského oprávnění jsou popsány v § 57 živnostenského zákona a jsou následující:

- smrt podnikatele (pokračovat v provozování živnosti při úmrtí podnikatele lze podle § 13 živnostenského zákona),
- zánik právnické osoby (podle § 14 živnostenského zákona mohou nástupnické obchodní společnosti nebo družstva, které ještě nemají příslušné živnostenské oprávnění, pokračovat v provozování živnosti na základě živnostenského oprávnění zaniklé nebo rozdělované obchodní společnosti nebo družstva),
- uplynutí doby, na kterou bylo živnostenské oprávnění omezeno,
- výmaz zahraniční osoby, která byla povinně zapsaná v obchodním rejstříku, nebo výmaz předmětu podnikání zahraniční osoby z obchodního rejstříku,
- stanovení zvláštního právního předpisu,
- rozhodnutí živnostenského úřadu o zrušení živnostenského oprávnění.

Pokud podnikatel před uplynutím doby, na kterou bylo živnostenské oprávnění stanoveno, oznámí, že chce živnost nadále provozovat, nebo požádá o změnu rozhodnutí o udělení koncese vydané na dobu určitou, živnostenské oprávnění nezaniká (odstavec 2 § 57 živnostenského zákona).

Živnostenský úřad rozhodne o zrušení živnostenského oprávnění v případech definovaných v § 58 živnostenského zákona:

- podnikatel nesplňuje všeobecné podmínky provozování živnosti,
- nastanou překážky v provozování živnosti, například konkurs nebo zákaz činnosti,
- podnikatel sám požádá o zrušení živnostenského oprávnění,

- na návrh orgánu státní správy, pokud podnikatel závažným způsobem porušuje podmínky stanovené rozhodnutím o udělení koncese,
- na návrh příslušné správy sociálního zabezpečení, pokud podnikatel neplní závazky vůči státu,
- podnikatel minimálně 4 roky neprovozuje živnost.

Živnostenský úřad musí o zániku živnostenského oprávnění informovat instituce uvedené v § 48 a v odstavci 2 § 55 živnostenského zákona. Těmito orgány jsou:

- místně příslušný správce daně, který vykonává správu daně z příjmu,
- Český statistický úřad,
- správa sociálního zabezpečení místně příslušná podle bydliště nebo sídla podnikatele,
- příslušná zdravotní pojišťovna,
- orgán nebo organizace, která podle zvláštního zákona vede registr všech pojištěnců všeobecného zdravotního pojištění,
- rejstříkový soud u osob, které se zapisují do veřejných rejstříků.

Živnostenský úřad může též pozastavit provozování živnosti, a to v případech, kdy podnikatel závažným způsobem porušuje podmínky stanovené rozhodnutím o udělení koncese nebo neplní závazky vůči státu (§ 58 živnostenského zákona).

Živnostenský úřad má pravomoc pozastavit provozování živnosti v provozovně, ve které jsou porušovány povinnosti stanovené živnostenským zákonem nebo zvláštními právními předpisy (§ 58 živnostenského zákona).

4 Druhy živností

Podle § 9 živnostenského zákona se rozdělují živnosti na ohlašovací a koncesované. Ohlašovací živnosti jsou provozovány po splnění stanovených předpokladů na základě ohlášení. Koncesované živnosti jsou vykonávány na základě koncese.

Klasifikace jednotlivých druhů živností nemá podle Štěpánové (2007, s. 63) pouze teoretický význam, ale má i dopad do praxe. Odlišují se tím podmínky pro získání příslušného živnostenského oprávnění.

4.1 Ohlašovací živnosti

Štěpánová (2007, s. 64) charakterizuje ohlašovací živnosti jako živnosti, jejichž podmínky, které musí podnikatel pro získání živnostenského oprávnění splnit, nejsou příliš náročné.

Srpová (2020, s. 171) uvádí, že ohlašovací živnost může být provozována ode dne ohlášení. Pokud jsou splněny všechny podmínky, provede živnostenský úřad do 5 pracovních dnů zápis do živnostenského rejstříku a vydá podnikateli výpis ze živnostenského rejstříku.

V § 19 živnostenského zákona jsou ohlašovací živnosti rozděleny na tři základní druhy – řemeslné, vázané a volné živnosti.

Posuzovacím kritériem pro rozdělení ohlašovacích živností je požadovaná odborná způsobilost, kdy řemeslné živnosti vyžadují rozdílnou způsobilost než živnosti vázané, volné živnosti žádnou odbornou způsobilost nevyžadují (Štěpánová, 2007, s. 65).

4.1.1 Řemeslné živnosti

Řemeslné živnosti mohou vzniknout na základě odborné způsobilosti pro řemeslnou živnost, která se dokazuje dokladem nebo doklady o

- řádném ukončení středního vzdělání s výučním listem nebo s maturitní zkouškou v příslušném oboru vzdělání, nebo s předměty odborné přípravy v příslušném oboru,
- řádném ukončení vyššího odborného nebo vysokoškolského vzdělání v příslušném oboru vzdělání,

- uznání odborné kvalifikace, který je vydáván uznávacím orgánem podle zákona o uznávání odborné kvalifikace,
- získání všech profesních kvalifikací, které jsou stanoveny pro odpovídající úplnou profesní kvalifikaci v Národní soustavě kvalifikací (§ 21 živnostenského zákona).

§ 22 živnostenského zákona definuje také náhradní doklady, kterými lze odbornou způsobilost prokázat. Mezi ně patří například doklad o řádném ukončení středního vzdělání s výučním listem nebo maturitní zkouškou, vyššího odborného nebo vysokoškolského vzdělání v příbuzném oboru vzdělání předložený spolu s dokladem o vykonání jednoroční praxe v oboru. Odbornou způsobilost lze prokázat i na základě řádně ukončené rekvalifikace pro danou pracovní činnost a dokladem o vykonání praxe v oboru po dobu jednoho roku. Doklad z rekvalifikace vydává instituce akreditovaná podle zvláštních právních předpisů, Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy, nebo ministerstvem, do jehož působnosti patří provozovaná živnost. Poslední možností je uskutečnění praxe v oboru trvající šest let.

Příloha č. 1 k živnostenskému zákonu uvádí živnosti, které jsou zařazeny mezi řemeslné živnosti. Jedná se například o řeznictví a uzenářství, mlékárenství, pekařství, cukrářství, izolatérství, holičství, kadeřnictví, kominictví, kosmetické služby, pedikúru, manikúru.

4.1.2 Vázané živnosti

Vázané živnosti jsou uvedené v příloze č. 2 k živnostenskému zákonu. Mezi zástupce vázaných živností patří například zpracování tabáku a výroba tabákových výrobků, výroba a opravy sériově zhotovených protéz, oční optika, činnost účetních poradců, vedení účetnictví, vedení daňové evidence, vodní záchranářská služba. Vyžaduje se odborná způsobilost, která je vymezena v příloze č. 2 k živnostenskému zákonu nebo zvláštními právními předpisy uvedenými v této příloze. Odborná způsobilost se prokazuje dokladem o uznání odborné kvalifikace, který vydává uznávací orgán podle zákona o uznávání odborné kvalifikace (§ 23 a 24 živnostenského zákona).

4.1.3 Volné živnosti

Pro provozování volné živnosti musí být splněny pouze všeobecné podmínky provozování živnosti podle § 6 odstavce 1 živnostenského zákona, zákon nevyžaduje prokazování odborné ani jiné způsobilosti. Činnosti spadající pod volné živnosti jsou

uvedeny v příloze č. 4 k živnostenskému zákonu. Příkladem volné živnosti je výroba potravinářských a škrobářenských výrobků, výroba textilií a oděvů, velkoobchod a maloobchod, ubytovací služby, fotografické služby, překladatelská a tlumočnická činnost (§ 25 živnostenského zákona).

4.2 Koncesované živnosti

V příloze č. 3 k živnostenskému zákonu je uveden výčet koncesovaných živností, jsou jimi například provozování střelnic, výuka a výcvik ve střelbě se zbraní, vedení spisovny, ostraha majetku a osob, služby soukromých detektivů, provozování cestovní kanceláře.

Vznik oprávnění k provozování koncesované živnosti je podmíněn odbornou způsobilostí, která je vytyčena v příloze č. 3 nebo jinými zvláštními právními předpisy uvedenými v této příloze. Odborná způsobilost koncesovaných živností se prokazuje dokladem o uznání odborné kvalifikace, který vydává uznávací orgán podle zákona o uznávání odborné kvalifikace (§ 26 a 27 živnostenského zákona).

Podle Srpové (2020, s. 166) jsou koncesovanými živnostmi zejména činnosti, u kterých existuje riziko ohrožení bezpečnosti, zdraví, majetku nebo jiných veřejných zájmů. Jejich vznik je ještě podmíněn správním rozhodnutím příslušného orgánu státní správy.

Jak uvádí Srpová (2020, s. 171), koncesovanou živnost může podnikatel provozovat až ode dne získání právní moci rozhodnutí o udělení koncese. Pokud jsou splněny všechny náležitosti, živnostenský úřad rozhodne o žádosti o koncesi do 30 dnů ode dne doručení žádosti živnostenskému úřadu. Zápis do živnostenského rejstříku pak provádí živnostenský úřad do 5 pracovních dnů ode dne nabytí právní moci rozhodnutí o udělení koncese a podá podnikateli výpis.

5 Postup při zakládání živnosti

Kapitola má dvě části, v první části jsou charakterizovány kroky či doporučení, které je vhodné zvážit, pokud chce člověk začít s podnikáním. Druhá část je zaměřena na konkrétní postup při zakládání živnostenského podnikání.

5.1 Vstup do podnikání

Srpová a Řehoř (2010, s. 54) navrhuje postup, kterým by se měl podnikatel řídit, pokud chce zahájit podnikatelskou činnost. Podnikatel by měl vzít ohled na následujících 6 kroků či doporučení:

- 1) zvážit motivaci a odhodlání podnikat,
- 2) zvážit osobní předpoklady pro podnikání,
- 3) mít dobrý podnikatelský nápad,
- 4) sestavit zakladatelský rozpočet,
- 5) zpracovat podnikatelský plán,
- 6) zvolit vhodnou právní formu podnikání.

5.1.1 Motivace a odhodlání podnikat

Podle Srpové a Řehoře (2010, s. 54) by si měl podnikatel stanovit osobní i podnikatelské cíle založené na osobních plánech, záměrech a přáních. Je velmi důležité, aby stanovené cíle byly smysluplné, kvalitní a hlavně reálné.

Motivy k podnikání se obvykle rozlišují na tzv. pull a push motivy. Segal a kol. (citovaný v Srpová, 2020, s. 26) vysvětlují, že pull motivy souvisí s touhou po samostatnosti, seberealizaci, vysokém příjmu a dalších pozitivních výstupech z podnikání. Na druhou stranu push motivy jsou podle Segala a kol. (citovaný v Srpová, 2020, s. 26) motivy související s podnikáním z nutnosti, kdy se začíná podnikat z důvodu nezaměstnanosti, nespokojenosti v práci či nízkého platu v současném zaměstnání.

5.1.2 Osobní předpoklady pro podnikání

Srpová a Řehoř (2010, s. 54) uvádí, že podnikatel musí být schopný unést velkou odpovědnost za své kroky a rozhodnutí a zvládnout neúspěšné situace. Kromě vrozených

předpokladů musí podnikatel některé předpoklady získat studiem či praktickými zkušenostmi.

Podle Vebera a Srpové (2012, s. 55) musí být podnikatel podnikavý. Podnikavost je tvořena dispozicemi a osobními vlastnostmi podnikatele. Dispozice označují výkonový potenciál a jsou charakterizovány schopnostmi, vědomostmi a dovednostmi. Osobní vlastnosti popisují osobnost podnikatele.

5.1.3 Podnikatelský nápad

Dobrý podnikatelský nápad umožní podnikateli dosáhnout úspěšného a životaschopného podnikání a konkurenční výhody na trhu. Podnikatel by měl novým výrobkem či službou reagovat na požadavky a potřeby trhu. Produkt by měl být v něčem jiný či lepší než současné produkty na trhu, měl by být odlišitelný od ostatních stávajících produktů (Srpová & Řehoř, 2010, s. 55).

5.1.4 Zakladatelský rozpočet

Důvodem zpracování zakladatelského rozpočtu je uvědomění si, kolik finančních prostředků bude potřeba do podnikání vložit, než začne generovat zisk. Je proto důležité zvážit výdaje spojené se založením firmy, sepsat výši a strukturu majetku nutného pro rozjezd podnikání, stanovit výši oběžných aktiv potřebných v počáteční fázi podnikání a zjistit výši finančních prostředků, které firma potřebuje do doby, než začne generovat peníze (Srpová & Řehoř, 2010, s. 55).

Veber a Srpová (2012, s. 60) upozorňují, že nestačí mít připravené finanční prostředky na zaplacení administrativních poplatků a pořízení majetku, ale že je také nutné mít připravené prostředky na platbu nájmu, zaměstnanců, nákup materiálu a dalších potřeb na několik měsíců dopředu, než firma začne mít příjem likvidních prostředků.

Podle Vebera a Srpové (2012, s. 60) by měl podnikatel v rámci zakladatelského rozpočtu sestavit účetní výkazy (rozvahu, výkaz zisku a ztráty, výkaz cash flow) a vypočítat návratnost vloženého kapitálu a základní finanční ukazatele (například rentabilitu vlastního kapitálu, rentabilitu celkového kapitálu), pomocí kterých podnikatel zjistí, kdy se mu vrátí prostředky vložené do podnikání a jestli vytváří dostatečně vysoký zisk.

5.1.5 Podnikatelský plán

Podle Srpové a Řehoře (2010, s. 55, 59 - 66) podnikatelský plán umožňuje odhalit slabé a silné stránky podnikatelského plánu. Je to písemný dokument, který popisuje všechny zásadní vnitřní a vnější faktory vztahující se k podnikatelské činnosti. Často se tak předejde riziku neúspěchu podnikání. Podnikatelský plán by měl obsahovat vymezení výrobků či služeb, vhodného trhu, potenciálních zákazníků a prozkoumání konkurence. Měl by obsahovat podrobný finanční plán, kde dojde k prokázání reálnosti podnikatelského záměru z ekonomického hlediska.

5.1.6 Právní forma podnikání

Pro provádění jednotlivých činností musí podnikatel získat živnostenské nebo jiné oprávnění. Musí se rozhodnout, jestli chce podnikat jako fyzická nebo právnická osoba. Při zvolení právnické osoby se musí rozhodnout o založení osobní nebo kapitálové obchodní společnosti (Srpová & Řehoř, 2010, s. 56).

5.2 Založení živnosti

Srpová (2020, s. 166) shrnuje základní kroky, které podnikatele čekají, pokud se rozhodne podnikat na základě živnostenského oprávnění:

- 1) ověření, jestli daná činnost má vlastnosti živnosti,
- 2) ověření, jestli podnikatel splňuje všeobecné a případně i zvláštní podmínky pro provozování živnosti,
- 3) návrh obchodního jména,
- 4) vyplnění Jednotného registračního formuláře, předložení potřebných dokumentů a zaplacení správního poplatku,
- 5) zahájení podnikatelské činnosti.

5.2.1 Ověření znaků živnosti

Prvním krokem je ověření, jestli daná činnost má vlastnosti živnosti. To znamená, že činnost musí splňovat definici živnosti podle živnostenského zákona – musí být soustavná, provozovaná samostatně, vlastním jménem, na vlastní odpovědnost, za účelem dosažení zisku a za podmínek stanovených tímto zákonem (Veber a Srpová, 2012, s. 76).

5.2.2 Ověření plnění podmínek pro provozování živnosti

Následujícím krokem je ověření, jestli podnikatel splňuje všeobecné a případně i zvláštní podmínky pro provozování živnosti. Všeobecné podmínky definuje § 6 živnostenského zákona. Zvláštní podmínky jsou popsány v § 7 živnostenského zákona (Srpová, 2020, s. 167).

5.2.3 Návrh obchodního jména

Ve třetím kroku by měl podnikatel navrhnout obchodní jméno, pod kterým bude živnost provozovat. Podnikatel musí vystupovat pod názvem, tak zvanou obchodní firmou, který je tvořen jeho jménem a příjmením. Název může ještě zahrnovat dodatek, jenž diferencuje danou fyzickou osobu, nebo druh podnikání týkající se dané osoby (Srpová, 2020, s. 169).

5.2.4 Vyplnění Jednotného registračního formuláře

Srpová (2020, s. 169) uvádí jako další krok vyplnění Jednotného registračního formuláře na Centrálním registračním místě nebo na Czech POINTu, předložení potřebných dokumentů a zaplacení správního poplatku.

Centrální registrační místa jsou součástí všech živnostenských úřadů a umožňují vyřídit administrativní záležitosti související se zahájením živnostenského podnikání.

Podle § 45a a 45b živnostenského zákona může fyzická osoba na živnostenském úřadě kromě ohlášení živnosti nebo žádosti o koncesi také oznámit zahájení samostatné výdělečné činnosti podle zákona upravujícího organizaci a provádění sociálního zabezpečení, podat přihlášku k důchodovému a nemocenskému pojištění, podat oznámení podle zákona o veřejném zdravotním pojištění, oznámit vznik volného pracovního místa nebo jeho obsazení a podat přihlášku k daňové registraci. Podle Srpové (2020, s. 170) může tedy fyzická osoba pomocí Centrálního registračního místa komunikovat s živnostenským úřadem, Českou správou sociálního zabezpečení, zdravotní pojišťovnou, úřadem práce a finančním úřadem. Fyzická osoba živnostenskému úřadu ohlašuje živnost či žádá o koncesi, České správě sociálního zabezpečení sděluje zahájení či ukončení samostatné výdělečné činnosti a přihlašuje se k důchodovému a nemocenskému pojištění, zdravotní pojišťovnu informuje o zahájení a ukončení podnikatelské činnosti, úřadu práce hlásí volné pracovní místo a finančnímu

úřadu podává přihlášku k registraci k dani z příjmů fyzických osob, z přidané hodnoty, z nemovitostí, silniční a jiným.

Jednotný registrační formulář sjednocuje všechny výše uvedené oznámení a přihlášení, pomocí něj se tedy odstranilo opakované vyplňování stejných, nejčastěji identifikačních údajů na registračních a přihlašovacích formulářích (Ministerstvo průmyslu a obchodu, 2020).

Fyzická osoba musí společně s Jednotným registračním formulářem předložit ještě další dokumenty, kterými jsou občanský průkaz pro ověření totožnosti, způsobilosti k právním úkonům a plnoletosti (pro ověření všeobecných podmínek), doklady o vykonání odborné praxe, kvalifikační zkoušky či ukončení vzdělání (pro ověření zvláštních podmínek) a další (Srpková, 2020, s. 170).

Podle § 71 živnostenského zákona si může podnikatel k ohlášení živnosti nebo podání žádosti o koncesi zvolit jakýkoliv obecní živnostenský úřad.

K ohlášení živnosti nebo podání žádosti o koncesi si může podnikatel vybrat jednu z následujících možností:

- osobně u jakéhokoliv obecního živnostenského úřadu nebo na Czech POINTu,
- zaslání poštou na adresu libovolného obecního živnostenského úřadu,
- zaslání online se zaručeným elektronickým podpisem nebo do datové schránky kteréhokoliv obecního živnostenského úřadu (Ministerstvo průmyslu a obchodu, 2018b).

Živnostenské úřady mají povinnost informace poskytnuté podnikatelem prostřednictvím Jednotného registračního formuláře předat příslušnému orgánu sociálního zabezpečení, příslušnému úřadu práce a příslušné zdravotní pojišťovně do 5 pracovních dnů. Lhůta začíná běžet ve dne, kdy vzniklo živnostenské oprávnění. Předávání těchto údajů může být v elektronické podobě i v podobě umožňující dálkový přístup (§ 45a živnostenského zákona).

Podle zákona o správních poplatcích je poplatek za ohlášení živnosti či žádost o koncesi při vstupu do živnostenského podnikání 1 000 Kč. Pokud podnikatel ohlásí více živností najednou, podá současně více žádostí o koncesi nebo současně ohlásí živnost a podá

žádost o koncesi, vybere se poplatek jen jednou (Položka 24, Část I Přílohy k zákonu o správních poplatcích).

Srpová (2020, s. 170) uvádí, že kromě živnostenských úřadů lze k ohlášení živnosti, podání žádosti o koncesi a informování výše uvedených institucí využít Czech POINT (Český podací ověřovací informační národní terminál). Na webových stránkách Ministerstva průmyslu a obchodu (2018a) je Czech POINT popsán jako kontaktní místo veřejné správy, kterým jsou například notáři, krajské a určené obecní úřady, držitel poštovní licence nebo zastupitelské úřady.

5.2.5 Zahájení provozování živnosti

Zahájit ohlašovací živnost může fyzická osoba dnem ohlášení. Pokud podnikatel splňuje všechny podmínky, provede živnostenský úřad zápis do živnostenského rejstříku do 5 pracovních dnů a vydá podnikateli výpis z živnostenského rejstříku. Pokud jsou některé podmínky porušeny, živnostenský úřad vyzve podnikatele k odstranění těchto závad. K nápravě má podnikatel stanovenou lhůtu v rozsahu nejméně 15 dnů. Provede-li podnikatel nápravu ve stanovené lhůtě, živnostenský úřad považuje ohlášení za bezvadné. Nedojde-li k odstranění závad ve stanovené lhůtě, živnostenský úřad rozhodne, že ohlášením živnostenské oprávnění nevzniklo. Stejným způsobem rozhodne živnostenský úřad i v případě, kdy podnikatel nesplňuje podmínky stanovené živnostenským zákonem (§ 47 živnostenského zákona).

Koncesovanou živnost může podnikatel začít provozovat až dnem nabytí právní moci rozhodnutí o udělení koncese. Pokud je k provozování živnosti nutný souhlas či vyjádření orgánu státní správy, živnostenský úřad mu předloží žádost o koncesi a další doklady potřebné k zaujetí stanoviska. Živnostenský úřad před udělením koncese kontroluje, jestli podnikatel splňuje všeobecné a zvláštní podmínky pro provozování živnosti. Pokud podnikatel některou z podmínek nesplňuje nebo orgán státní správy zamítne žádost o koncesi, živnostenský úřad žádost zamítne. Pokud ale podnikatel při žádosti předloží i ustanovení odpovědného zástupce, který podmínky splňuje, živnostenský úřad žádost odsouhlasí. Orgán státní správy musí zaujmout stanovisko do 30 dnů od doručení žádosti. Živnostenský úřad je jeho stanoviskem vázán a do 5 pracovních dnů ode dne nabytí právní moci rozhodnutí o udělení koncese provede zápis do živnostenského rejstříku a podnikateli vydá výpis z živnostenského rejstříku (§ 52 - 54 živnostenského zákona).

6 Evidence podnikatelské činnosti, daňová a pojistná povinnost

Podle velikosti ročního obratu nebo svého rozhodnutí vede každý podnikatel jednodušší daňovou evidenci či komplexnější účetnictví, případně využívá tak zvané paušální výdaje.

Každá fyzická osoba podnikající na základě živnostenského zákona je zatížena platbou daně z příjmů fyzických osob a platbou pojistného na veřejné zdravotní pojištění, důchodové pojištění a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti. Dobrovolně se může účastnit i nemocenského pojištění. Za určitých podmínek se podnikatele může týkat i platba daně z přidané hodnoty. Pro některé podnikatele může být výhodná registrace k paušální dani.

6.1 Daňová evidence

Daňovou evidenci upravuje § 7b zákona o dani z příjmů.

Daňová evidence obsahuje údaje o uskutečněných zdanitelných příjmech a daňově uplatnitelných výdajích, stavu majetku a závazků na konci zdaňovacího období. Na základě daňové evidence podnikatelé dokládají úřadům svou ekonomickou situaci a spočítají si daň z příjmů. Daňovou evidenci vedou podnikatelé, kteří mají příjmy z podnikání či jiné samostatně výdělečné činnosti, nedosáhli obratu přesahující 25 000 000 Kč a nemusí tedy vést účetnictví a uplatňují skutečně vynaložené údaje, ne paušální výdaje (ČSOB, 2021c).

Při daňové evidenci stačí zaznamenávat příjmy, výdaje, majetek a závazky. Podnikatel může vést daňovou evidenci například v excelové tabulce, kam zaznamenává druh účetního dokladu, datum vystavení dokladu, popis transakce, rozdělení příjmů a výdajů na daňové a nedaňové (ČSOB, 2021c).

Podnikatel je povinen archivovat daňovou evidenci za všechna zdaňovací období, pro která neskončila lhůta pro vyměření daně (Srpková, 2020, s. 172).

Další povinností podnikatele, který vede daňovou evidenci, je provádění inventarizace, kdy podnikatel musí zjistit skutečný stav zásob, hmotného majetku, pohledávek

a závazků. Inventarizace by měla proběhnout jednou v roce (konkrétně k poslednímu dni zdaňovacího období) a o jejím výsledku provede podnikatel zápis (Srpková, 2020, s. 172 – 173).

6.2 Účetnictví

V rámci účetnictví dochází k písemnému zaznamenávání informací o finančních pohybech v podniku. Účtuje se o aktivech, pasivech, nákladech, výnosech a výsledku hospodaření (ČSOB, 2022c).

Osoby, které vedou účetnictví, definuje § 1 zákona o účetnictví. Účetnictví kromě všech právnických osob vedou i fyzické osoby splňující jednu z následujících podmínek:

- jsou zapsané v obchodním rejstříku,
- jejich obrat za bezprostředně předcházející kalendářní rok přesáhl částku 25 000 000 Kč,
- chtějí vést účetnictví dobrovolně,
- vedení účetnictví jim ukládá zvláštní právní předpis.

Účetní jednotky (neboli subjekty, které vedou účetnictví) jsou podle § 9 zákona o účetnictví povinny vést účetnictví v plném rozsahu. Výjimku mají a účetnictví ve zjednodušeném rozsahu mohou vést příspěvkové organizace, pokud tak rozhodne její zřizovatel, a malé nebo mikro účetní jednotky bez povinnosti mít ověřenou účetní závěrku auditorem.

Účetní jednotka vede účetnictví za 12 po sobě jdoucích měsíců (nazýváno jako účetní období). Účetním obdobím je kalendářní rok nebo hospodářský rok, který začíná jiným prvním dnem měsíce než 1. ledna. Na konci účetního období se provádí účetní závěrka, při které se uzavrou účetní výkazy (ČSOB, 2022c).

Účetnictví se vede na základě účetních dokladů, které prokazují účetní záznamy o hospodářských operacích účetní jednotky. Mezi účetní doklady patří příjmové a výdajové pokladní doklady, přijaté a vystavené faktury, bankovní výpisy a vnitřní účetní doklady, mezi které patří příjemka, výdejka, zúčtovací listina mezd a další (ČSOB, 2022c).

Účetní závěrka je sestavována k poslednímu dni účetního období. Skládá se z finančních výkazů, jejichž struktura se liší podle kategorie účetní jednotky. Všechny účetní jednotky povinně sestavují výkaz zisku a ztráty, rozvahu a přílohu k účetní závěrce. Vybrané účetní jednotky navíc sestavují přehled o peněžních tocích a přehled o změnách vlastního kapitálu (ČSOB, 2022c).

6.3 Paušální výdaje

Uplatnění výdajů z podnikáním procentem z příjmů je nejjednodušší způsob, jak výdaje z podnikání nebo jiné samostatné činnosti v daňovém přiznání uplatnit (Jakpodnikat.cz, 2022c).

Podnikatel nevede daňovou evidenci, ale jen zaznamenává příjmy a pohledávky. Výdaje následně podnikatel vypočítá procentem z příjmů podle toho, o jaké příjmy se jedná. Podnikatel může uplatnit výdaje ve výši 80 %, 60 %, 40 % nebo 30 % příjmů. Pro jaký druh příjmu použít jakou procentní sazbu definuje podmínky § 7 zákona o daních z příjmů. Pokud má podnikatel různé druhy příjmů, pro které platí odlišné procentní sazby, eviduje je zvlášť a výpočet též provede odděleně. Podnikatel zároveň nesmí kombinovat paušální a skutečné výdaje (Jakpodnikat.cz, 2022c).

Při paušálních výdajích musí podnikatel zaznamenávat příjmy obdržené v hotovosti nebo na účet, pohledávky související s podnikáním, majetek pro podnikání. K tomu je potřeba uložení dokladů a jejich následná archivace (Jakpodnikat.cz, 2022c).

Procentní výdaje může v daňovém přiznání uplatnit i podnikatel vedoucí daňovou evidenci či účetnictví (Jakpodnikat.cz, 2022c).

6.4 Daň z příjmů fyzických osob

Podle § 7 zákona o daních z příjmů spadají příjmy ze živnostenského podnikání mezi příjmy ze samostatné činnosti podléhající dani z příjmu fyzických osob. Základem daně jsou příjmy z podnikání snížené o výdaje vynaložené na jejich dosažení, zajištění a udržení. Poplatník nemusí uplatnit výdaje prokazatelně vynaložené na dosažení, zajištění a udržení příjmů, ale může uplatnit výdaje stanovené procentem z příjmů. Procentní sazby, druhy příjmů a nejvýše uplatnitelné částky jsou definované v odstavci 7 tohoto paragrafu.

Velikost daně se určí ze základu daně sníženého o nezdanitelné části základu daně a o odčitatelné položky od základu daně. Takto upravený základ daně se zaokrouhlí na celá sta Kč dolů. Pro základ daně menší než 48násobek průměrné mzdy se použije 15% sazba daně. Pro část základu daně přesahující tuto hranici se použije 23% sazba daně. Zdaňovacím obdobím daně z příjmů fyzických osob je kalendářní rok (§ 16 zákona o daních z příjmů).

Vypočtená výše daně se podle § 35ba zákona o daních z příjmů snižuje o slevy na dani, například o základní slevu na poplatníka, slevu na invaliditu, slevu na studenta a podobně. Dále může být daň podle § 35c snížena o daňové zvýhodnění na vyživované dítě.

Daňové přiznání podává poplatník podle § 136 daňového řádu nejpozději do 3 měsíců po uplynutí zdaňovacího období. Uvádí se do něj veškeré příjmy, které jsou předmětem daně. V daňovém přiznání poplatník sám vypočítá daňovou povinnost a uvede případná zvýhodnění, slevy a odpočty a vyčíslí jejich výši. Daň je splatná ve stejné lhůtě jako podání daňového přiznání, to znamená nejpozději do 3 měsíců po uplynutí zdaňovacího období finančnímu úřadu. Poplatníci, kteří si nechávají daňové přiznání zpracovat daňovým poradcem, mají prodlouženou dobu na podání daňového přiznání na 6 měsíců po uplynutí zdaňovacího období (Jánošíková a kol., 2016, s. 329, 336).

Podle § 39 zákona o daních z příjmů podat přihlášku k registraci k dani z příjmů fyzických osob musí podnikatel do 15 dnů ode dne, ve kterém začal vykonávat samostatnou výdělečnou činnost, nebo přijal příjem ze samostatné činnosti. Na webových stránkách Ministerstva průmyslu a obchodu (2018a) je uvedeno, že „daňový subjekt, který podniká na základě živnostenského oprávnění, může splnit registrační povinnost i podáním učiněným u příslušného živnostenského úřadu, a to na tiskopise vydaném Ministerstvem financí za předpokladu, že nemá zákonem uloženou povinnost podat přihlášku k registraci nebo oznámení určené správci daně v elektronické podobě. Povinnost podávat podání v elektronické podobě se týká osob, které mají zpřístupněnou datovou schránku nebo zákonem uloženou povinnost mít účetní závěrku ověřenou auditorem.“ (Ministerstvo průmyslu a obchodu, 2018a)

6.5 Daň z přidané hodnoty

Daň z přidané hodnoty (dále DPH) upravuje zákon o dani z přidané hodnoty.

Plátcem DPH se stávají podnikatelé, kteří svou činností přesáhnou hodnotu obratu 1 000 000 Kč za 12 po sobě jdoucích kalendářních měsíců. Plátcem DPH musí být i podnikatel podnikající v rámci Evropské unie. Zároveň může podnikatel požádat o dobrovolnou registraci (ČSOB, 2021d).

DPH patří mezi tak zvané nepřímé daně, což znamená, že dopadá nepřímo prostřednictvím plátců daně (obchodníků) na konečného spotřebitele (zákazníka). Daň totiž zaplatí konečný spotřebitel v ceně většiny výrobků a služeb. Daň odvádějí dodavatelé a registrovaní plátcí DPH, kteří ji započítávají do ceny pro odběratele a spotřebitele a mají nárok na její odpočet (ČSOB, 2021d).

Podle Srpové (2020, s. 175) se dobrovolná registrace k DPH podnikateli vyplatí zejména v těchto případech:

- jeho zákazníci jsou plátcí daně (pokud jsou zákazníky koneční spotřebitelé, kteří nejsou plátcí daně, je pro podnikatele registrace nevýhodná),
- výdaje převyšují příjmy – nastává v případech, kdy DPH, kterou podnikatel zaplatil při nákupu materiálu, zboží a podobně, převyšuje DPH ze zboží, které prodal zákazníkům; vzniká tak nadměrný odpočet, který dostane podnikatel od státu zpět,
- rozdílná sazba daně z přidané hodnoty – pokud se na zboží od dodavatele uplatňuje zvýšená sazba daně a na zboží, které podnikatel následně prodává svým zákazníkům, snížená sazba daně (pokud by to bylo opačně, je to pro podnikatele nevýhodné).

Podnikatel se musí registrovat k platbě DPH do 15 dnů od skončení měsíce, ve kterém došlo k překročení obratu 1 000 000 Kč (ČSOB, 2021d).

Registraci je možné provést na příslušném finančním úřadu. Pokud se podnikatel chce stát plátcem DPH již od začátku své podnikatelské činnosti, provede registraci prostřednictvím Jednotného registračního formuláře (Jakpodnikat.cz, 2016).

Podle § 47 zákona o dani z přidané hodnoty se uplatňují 3 sazby daně – základní sazba ve výši 21 %, první snížená sazba ve výši 15 % a druhá snížená sazba ve výši 10 %.

Základní sazba se uplatňuje na všechno zboží i služby, které nejsou podle zákona o dani z přidané hodnoty zařazeny pod sníženou sazbu. První snížená sazba se vztahuje na zboží

a služby uvedené v příloze 2 a 3 zákona o dani z přidané hodnoty. Druhá snížená sazba se uplatňuje na zboží a služby uvedené v příloze 2a a 3a zákona o dani z přidané hodnoty (ČSOB, 2021d).

Mezi povinnosti plátce daně z přidané hodnoty patří vystavování daňových dokladů, vedení evidence k DPH, archivování evidencí a daňových dokladů po dobu 10 let, podání daňového přiznání a kontrolního hlášení (ČSOB, 2021d).

Zdaňovacím obdobím je kalendářní měsíc nebo kalendářní čtvrtletí. Je to doba, za kterou podnikatel finančnímu úřadu podává daňové přiznání a kontrolní hlášení a odvádí daň. Všechny tyto povinnosti musí být provedeny do 25. dne po skončení zdaňovacího období. Všichni noví plátcí DPH mají měsíční zdaňovací období. Podnikatel může přejít na čtvrtletní zdaňovací období od třetího roku po registraci k plátcovství, pokud jeho obrat nepřesáhl za předcházející kalendářní rok 10 000 000 Kč a není nespolehlivý plátce. Tuto změnu lze oznámit vždy jen k 1. lednu prostřednictvím daňového přiznání za prosinec. Pokud by obrat za kalendářní rok přesáhl hranici 10 000 000 Kč, podnikatel změnu zdaňovacího období oznámí stejným způsobem – prostřednictvím daňového přiznání za poslední čtvrtletí předcházejícího roku (Jakpodnikat.cz, 2021a).

Plátce DPH odevzdává daňové přiznání a jiná podání pouze elektronicky datovou schránkou nebo s elektronickým podpisem (Jakpodnikat.cz, 2022a).

DPH lze zaplatit osobně na pokladně finančního úřadu nebo převodem na příslušný bankovní účet finančního úřadu (Jakpodnikat.cz, 2021b).

6.6 Veřejné zdravotní pojištění

Podle § 10 zákona o veřejném zdravotním pojištění musí fyzická osoba oznámit zahájení a ukončení samostatné výdělečné činnosti zdravotní pojišťovně, u které je pojištěna, nejdéle do 8 dnů ode dne zahájení či ukončení této činnosti. Podnikatel může zdravotní pojišťovně ohlásit tuto skutečnost i prostřednictvím živnostenského úřadu. Podle § 10a zákona o veřejném zdravotním pojištění živnostenský úřad následně předá údaje příslušné zdravotní pojišťovně ve stanovené lhůtě, která je podle § 45a živnostenského zákona 5 pracovních dnů.

Podle § 8 zákona o veřejném zdravotním pojištění vzniká podnikateli povinnost platit pojistné dnem zahájení samostatné výdělečné činnosti. Podle Zichové (2008, s. 188) se

dnem zahájení samostatné výdělečné činnosti považuje moment, kdy podnikatel začne provozovat činnost s cílem mít příjem. Získání živnostenského oprávnění se nepokládá za zahájení samostatné výdělečné činnosti.

Osoba samostatně výdělečně činná musí nejpozději do 1 měsíce ode dne uplynutí lhůty pro podání daňového přiznání k dani z příjmů fyzických osob předložit zdravotní pojišťovně přehled o výši daňového základu, zaplacených zálohách na pojistné, vyměřovacím základu a pojistném vypočteném z vyměřovacího základu (§ 24 odstavec 2 zákona o pojistném na veřejné zdravotní pojištění).

§ 2 zákona o pojistném na veřejné zdravotní pojištění stanovuje pojistné ve výši 13,5 % z vyměřovacího základu za rozhodné období, plátce si ho musí vypočítat sám.

V § 3a odstavci 1 zákona o pojistném na veřejné zdravotní pojištění je definován vyměřovací základ pro osoby samostatně výdělečně činné. Je jím „50 % daňového základu; daňovým základem se pro účely tohoto zákona rozumí dílčí základ daně z příjmů ze samostatné činnosti podle zákona o daních z příjmů, které jsou předmětem daně z příjmů fyzických osob.“ (§ 3a odstavec 1 zákona o pojistném na veřejné zdravotní pojištění)

Pokud je vyměřovací základ menší než minimální vyměřovací základ, musí osoba samostatně výdělečně činná odvést pojistné právě z minimálního vyměřovacího základu, kterým je dvanáctinásobek 50 % průměrné mzdy (§ 3a odstavec 2 zákona o pojistném na veřejné zdravotní pojištění).

Podle § 4 zákona o pojistném na veřejné zdravotní pojištění je rozhodným obdobím kalendářní rok, za který se pojistné platí.

Podle § 7 zákona o pojistném na veřejné zdravotní pojištění platí osoby samostatně výdělečně činné pojistné formou záloh na pojistné a doplatku pojistného. Zálohy na pojistné se platí na účet příslušné zdravotní pojišťovny za celý kalendářní měsíc. Jsou splatné od prvního dne kalendářního měsíce, na který se platí, do osmého dne následujícího kalendářního měsíce. Podle § 8 zákona o pojistném na veřejné zdravotní pojištění jsou zálohy na pojistné ve výši 13,5 % měsíčního vyměřovacího základu. Měsíční vyměřovací základ tvoří jednu dvanáctinu z vyměřovacího základu stanoveného podle § 3a tohoto zákona. Doplatek pojistného je podle § 8 zákona o pojistném na veřejné zdravotní pojištění splatný nejpozději do 8 dnů po dni, kdy byl podán přehled o výši

daňového základu, zaplacených záloh na pojistné, vyměřovacím základu a pojistném vypočteném z toho vyměřovacího základu za kalendářní rok, za který se pojistné platí.

6.7 Sociální zabezpečení

Podle Zichové (2008, s. 171) platí osoby samostatně výdělečně činné pojistné na důchodové pojištění, příspěvek na státní politiku zaměstnanosti a dobrovolně můžou platit i pojistné na nemocenské pojištění. Pojistné na důchodové pojištění a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti jsou neoddělitelné, nelze platit jen důchodové pojištění bez příspěvku na státní politiku zaměstnanosti nebo jen příspěvek na státní politiku zaměstnanosti bez důchodového pojištění.

6.7.1 Důchodové pojištění a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti

Podle § 5 zákona o důchodovém pojištění jsou tohoto pojištění účastny osoby samostatně výdělečně činné.

Podle § 9 zákona o důchodovém pojištění se za vedlejší samostatnou výdělečnou činnost považuje taková činnost, při které osoba samostatně výdělečně činná vykonávala zaměstnání, měla nárok na výplatu invalidního důchodu nebo jí byl přiznán starobní důchod. Hlavní samostatnou výdělečnou činností je tedy taková činnost, která se nepovažuje za vedlejší.

§ 10 zákona o důchodovém pojištění stanovuje, že účastnit se pojištění jsou povinny osoby samostatně výdělečně činné provozující hlavní samostatnou výdělečnou činnost a osoby samostatně výdělečně činné, jejichž příjem z vedlejší samostatné výdělečné činnosti dosáhl v kalendářním roce alespoň rozhodné částky. „Rozhodná částka činí 2,4násobek částky, která se stanoví jako součin všeobecného vyměřovacího základu za kalendářní rok, který o dva roky předchází kalendářnímu roku, za který se posuzuje účast na pojištění, a přepočítacího koeficientu pro úpravu tohoto všeobecného vyměřovacího základu.“ (§ 10 zákona o důchodovém pojištění)

Podle § 10 zákona o důchodovém pojištění se osoby samostatně výdělečně činné, které vykonávají vedlejší samostatnou výdělečnou činnost a nedosahují rozhodné částky, mohou k účasti na pojištění přihlásit.

Osoba samostatně výdělečně činná musí nejpozději do osmého dne kalendářního měsíce, který následuje po měsíci, ve kterém zahájila nebo ukončila samostatnou výdělečnou činnost, oznámit den zahájení či ukončení samostatně výdělečné činnosti příslušné okresní správě sociálního zabezpečení (§ 48 zákona o organizaci a provádění sociálního zabezpečení).

§ 4 zákona o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti určuje, že výše pojistného se vypočítá pomocí procentní sazby z vyměřovacího základu zjištěného za rozhodné období.

§ 5b zákona o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti určuje, jakým způsobem se vyměřovací základ stanovuje. Vyměřovací základ si může osoba samostatně výdělečně činná určit sama, ale musí být větší než 50 % daňového základu. Za daňový základ se v případě tohoto zákona považuje „dílčí základ daně z příjmů ze samostatné činnosti podle zákona o daních z příjmů, které jsou předmětem daně z příjmů fyzických osob.“ (§ 5b zákona o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti)

Rozhodným obdobím je podle § 6 zákona o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti kalendářní rok, za který se pojistné a příspěvek platí.

Sazby pojistného jsou určeny v § 7 zákona o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti a rovnají se 28 % z vyměřovacího základu na důchodové pojištění a 1,2 % z vyměřovacího základu na státní politiku zaměstnanosti.

6.7.2 Nemocenské pojištění

Podle § 5 zákona o nemocenském pojištění se osoby samostatně výdělečně činné účastní tohoto pojištění dobrovolně.

Osoba samostatně výdělečně činná se účastní pojištění ode dne, který uvedla na přihlášce k účasti na pojištění, nejdříve ale ode dne, kdy přihlášku podala. Pojištění zaniká dnem, který osoba samostatně výdělečně činná uvedla v odhlášce z pojištění, ale ne dříve než dnem, ve kterém odhlášku podala, dále dnem skončení samostatné výdělečné činnosti, dnem zániku oprávnění vykonávat samostatnou výdělečnou činnost a v dalších případech stanovených v § 13 zákona o nemocenském pojištění.

Výše pojistného se vypočítá stejným způsobem jako v případě důchodového pojištění a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti – tedy pomocí procentní sazby z vyměřovacího základu zjištěného za rozhodné období (§ 4 zákona o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti).

Vyměřovacím základem je v tomto případě podle § 5b odstavce 4 zákona o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti měsíční základ, který si osoba samostatně výdělečně činná určuje sama. Nemůže ale být „nižší než dvojnásobek částky rozhodné podle předpisů o nemocenském pojištění pro účast zaměstnanců na nemocenském pojištění.“ (§ 5b zákona o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti)

Rozhodné období je stejně jako u důchodového pojištění a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti kalendářní rok (§ 6 zákona o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti).

Výše pojistného činí podle § 7 zákona o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti 2,1 % z vyměřovacího základu.

6.8 Paušální daň

Paušální daň byla zavedena v lednu 2021 s cílem zjednodušit odvodové povinnosti a snížit administrativní náročnost živnostenského podnikání. Paušální daň nahrazuje tři odvody jedinou měsíční platbou. Zahrnuje v sobě minimální zálohu na zdravotní pojištění, minimální zálohu na důchodové pojištění navýšenou o 15 % a daň z příjmů ve výši 100 Kč. Podnikatel je zároveň osvobozen od podávání daňového přiznání k dani z příjmů fyzických osob a přehledu o příjmech a výdajích pro zdravotní pojišťovny a správu sociálního zabezpečení (ČSOB, 2021a).

Paušální daň ale mohou využít jen podnikatelé s příjmy do 1 000 000 Kč, kteří nejsou plátcí DPH (ČSOB, 2021a).

K paušální dani se lze přihlásit do 10. ledna prostřednictvím formuláře ministerstva financí, který se odevzdá osobně na podatelnu nebo prostřednictvím datové schránky, případně lze využít webovou aplikaci finanční správy (ČSOB, 2021a).

Paušální daň je splatná ke 20. dni měsíce, na který se paušál platí. Pokud podnikatel využívá paušální daň, nemůže si uplatnit skutečné ani paušální výdaje, daňová

zvýhodnění, slevy na dani či bonusy. Je třeba si uvědomit, že v paušální dani není zahrnuto nemocenské pojištění. Proto pokud by chtěl mít podnikatel nemocenské pojištění, musí se k němu přihlásit zvlášť a stejně tak pojistné platit (Jakpodnikat.cz, 2022b).

7 Založení a provoz oční optiky

Autorka na modelovém příkladu zpracuje způsob založení živnosti, který musí splnit podnikatel, jenž má zájem provozovat oční optiku.

Příloha č. 2 k Nařízení vlády č. 278/2008 Sb., o obsahových náplních jednotlivých živností informuje o tom, jaké činnosti může oční optik na základě živnostenského oprávnění vykonávat. Tyto činnosti jsou pro představu uvedeny v příloze A.

7.1 Založení oční optiky

Paní K. získala vyšší odborné vzdělání v oboru diplomovaný oční optik. Po deseti letech, kdy byla v jedné oční optice zaměstnaná, se rozhodla, že začne podnikat a založí si vlastní oční optiku.

7.1.1 Vstup do podnikání

Než si paní K. začne vyřizovat živnostenské oprávnění, měla by si rozmyslet, zda opravdu chce začít podnikat. Měla by zvážit, zda má určité osobní předpoklady pro podnikání. Konkrétněji by si měla uvědomit, zda je ochotná nést značnou odpovědnost za svá rozhodnutí, jestli je připravená na případný neúspěch. Dále by si měla připravit podnikatelský plán, ve kterém popíše svůj podnikatelský záměr a zhodnotí finanční stránku projektu.

Jako právní formu svého podnikání zvolí paní K. fyzickou osobu provozující podnikatelskou činnost na základě živnostenského zákona.

7.1.2 Zisk živnostenského oprávnění

Ve chvíli, kdy má paní K. připravený podnikatelský plán, může začít provádět kroky směřující k získání živnostenského oprávnění.

Paní K. si musí ověřit, zda splňuje zákonem stanovené podmínky pro provozování živnosti. Paní K. je 33 let a je trestně bezúhonná. Splňuje tedy všeobecné podmínky provozování živnosti stanovené živnostenským zákonem. Oční optika patří podle přílohy č. 2 k živnostenskému zákonu mezi živnosti vázané. Paní K. tedy musí prokázat odbornou způsobilost patřičným dokladem.

Pro založení oční optiky se požaduje jedna z následujících odborných způsobilostí:

- „způsobilost k výkonu zdravotnického povolání optometristy podle zvláštního právního předpisu (konkrétně se jedná o zákon č. 96/2004 Sb., o podmínkách získávání a uznávání způsobilosti k výkonu nelékařských zdravotnických povolání a k výkonu činností souvisejících s poskytováním zdravotní péče a o změně některých zákonů (zákon o nelékařských zdravotnických povoláních), ve znění zákona č. 125/2005 Sb.), nebo
- vyšší odborné vzdělání v oboru vzdělání diplomovaný oční optik nebo diplomovaný oční technik, nebo
- střední vzdělání s maturitní zkouškou v oboru vzdělání oční optik nebo oční technik, nebo
- osvědčení o rekvalifikaci nebo jiný doklad o odborné kvalifikaci pro příslušnou pracovní činnost vydaný zařízením akreditovaným podle zvláštních právních předpisů, nebo zařízením akreditovaným Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy, nebo ministerstvem, do jehož působnosti patří odvětví, v němž je živnost provozována, a 4 roky praxe v oboru.“ (Příloha č. 2 k živnostenskému zákonu)

Paní K. odbornou způsobilost doloží diplomem získaným po absolvování vyšší odborné školy se zaměřením na diplomovaného očního optika.

V tuto chvíli již může paní K. vyplnit Jednotný registrační formulář (ukázka v příloze B). Formulář může vyplnit ručně nebo elektronicky na webových stránkách Registru živnostenského podnikání. Vyplněný online formulář lze obecnímu živnostenskému úřadu doručit na Elektronickou podatelnu nebo do jeho datové schránky. Pro tyto dva úkony by ale paní K. musela mít uznávaný elektronický podpis nebo aktivovanou datovou schránku. Proto paní K. zvolí vyplnění formuláře ručně.

Po vyplnění formuláře si může paní K. vybrat libovolný obecní živnostenský úřad, na kterém ohlásí živnost, pravděpodobně si vybere úřad v okolí svého bydliště.

Společně s vyplněným formulářem bude paní K. předkládat na živnostenském úřadě ještě další dokumenty. Konkrétně jde o občanský průkaz k ověření identity žadatele a potvrzení splnění všeobecných podmínek provozování živnosti a doklad o ukončení vzdělání pro ověření zvláštních podmínek provozování živnosti. Výpis z Rejstříku trestů

paní K. předkládat nemusí, neboť si ho živnostenský úřad vyžádá sám úředním postupem. Vzhledem k tomu, že paní K. bude provozovat živnost v pronajatém prostoru, na živnostenském úřadě ještě musí doložit nájemní smlouvu.

Prostřednictvím Jednotného registračního formuláře paní K. podá oznámení ještě správě sociálního zabezpečení o zahájení samostatné výdělečné činnosti, zdravotní pojišťovně o zahájení samostatné výdělečné činnosti. Paní K. vyplní i Přílohu k registraci pro fyzické osoby k dani z příjmů fyzických osob (ukázka v příloze C).

Na živnostenském úřadě musí ještě paní K. zaplatit poplatek za ohlášení živnosti při vstupu do podnikání ve výši 1 000 Kč. Poplatek může být zaplacen osobně při ohlášení živnosti na živnostenském úřadě nebo na Czech POINTu, poštovní poukázkou nebo bankovním převodem. Pokud by paní K. uhradila poplatek jinak než osobně, bude při ohlášení živnosti ještě potřebovat doklad o jeho úhradě.

Paní K. může začít provozovat živnost ode dne ohlášení.

Paní K. splňuje všechny podmínky, které jí zákon stanovuje, živnostenský úřad ji během 5 pracovních dnů zapíše do živnostenského rejstříku a vydá jí výpis ze živnostenského rejstříku sloužící jako potvrzení živnostenského oprávnění, a tedy právo provozovat oční optiku.

7.2 Provoz oční optiky

Paní K. svoji podnikatelskou činnost zahájila 4. 4. 2022.

7.2.1 Registrace k elektronické evidenci tržeb

Paní K. by měla vést elektronickou evidenci tržeb, neboť přijímá tržby v hotovosti. Elektronická evidence tržeb je ale od listopadu 2020 do konce roku 2022 přerušena z důvodu pandemie. Podnikatelé nyní mohou tržby evidovat dobrovolně. Zákonná povinnost elektronické evidence tržeb se již nevrátí, neboť vláda v březnu 2022 schválila úplné zrušení elektronické evidence tržeb od 1. ledna 2023 (ČSOB, 2022b).

Paní K. z tohoto důvodu elektronickou evidenci tržeb vést nezačala.

7.2.2 Daňové povinnosti

Daň z příjmu fyzických osob

Příjmy ze živnostenského podnikání podléhají dani z příjmu fyzických osob. Paní K. proto musí při ohlášení živnosti podat společně s Jednotným registračním formulářem i přihlášku k registraci k dani z příjmů fyzických osob.

Paní K. může pro výpočet základu daně uplatnit výdaje prokazatelně vynaložené na dosažení, zajištění a udržení příjmů, nebo paušální výdaje ve výši 60 % z příjmů ze živnostenského podnikání. Maximální částku, kterou ale tímto způsobem může paní K. uplatnit, jsou výdaje ve výši 1 200 000 Kč (§ 7 zákona o daních z příjmů).

Pokud bude základ daně menší než stanovený limit, použije se 15% sazba daně. V případě, že by byl základ daně větší než stanovený limit, použije se pro část převyšující hranici 23% sazba daně (§ 16 zákona o daních z příjmů).

Paní K. musí každý rok nejpozději do tří měsíců po uplynutí zdaňovacího období (to znamená po prvním necelém roce podnikání do 3. 4. 2023) podat daňové přiznání k dani z příjmů fyzických osob a zaplatit daň ve stejné časové lhůtě. Pokud bude paní K. podávat daňové přiznání elektronicky, daňové přiznání musí podat do čtyř měsíců (pro paní K. by to znamenalo do 2. 5. 2023). Lhůta pro podání se může prodloužit až na 6 měsíců, a to v případě, kdy daňové přiznání zpracovává poradce (lhůta pro paní K. do 3. 7. 2023) (§ 136 daňového řádu).

Daň z přidané hodnoty

Vzhledem k tomu, že paní K. začala tento rok podnikat, není povinná být od začátku své podnikatelské činnosti plátcem DPH, neboť nespĺňuje podmínku přesažení hodnoty obratu 1 000 000 Kč za 12 po sobě jdoucích kalendářních měsíců.

Paní K. se ale může stát plátcem DPH na základě dobrovolnosti. Pokud by chtěla být plátcem DPH již od začátku svého podnikání, vyplnila by Přihlášku k registraci k dani z přidané hodnoty a odevzdala ji společně s Jednotným registračním formulářem obecnímu živnostenskému úřadu.

Povinnou registraci k DPH by musela paní K. provést do 15 dnů od skončení měsíce, ve kterém došlo k překročení obratu. Využila by k tomu Přihlášku k registraci k dani z přidané hodnoty a odevzdala ji příslušnému finančnímu úřadu.

Protože byla paní K. novým plátcem DPH, podávala by daňové přiznání a kontrolní hlášení a platila daň do 25. dne po skončení měsíce.

7.2.3 Povinnosti vůči zdravotní pojišťovně a správě sociálního zabezpečení

Paní K. musí do čtyř měsíců od konce zdaňovacího období pro daň z příjmů fyzických osob odevzdat Přehled o výši daňového základu zdravotní pojišťovně a Přehled o příjmech a výdajích správě sociálního zabezpečení (v tomto případě by nejzazší termín byl 2. 5. 2023). Lhůta pro odevzdání se prodlužuje na pět měsíců v případě elektronického podání daňového přiznání k dani z příjmů fyzických osob a na sedm měsíců v případě podání daňovým poradcem (ČSOB, 2022a).

Paní K. vykonává živnost jako hlavní činnost. Protože svoje podnikání zahajuje v roce 2022, bude tento rok platit zálohy na pojištění ve výši minimálních záloh. Bude tedy platit zálohy ve výši 2 841 Kč měsíčně za důchodové pojištění a 2 627 Kč měsíčně za zdravotní pojištění. Zálohy na zdravotní pojištění jsou splatné do osmého dne následujícího měsíce, zálohy na sociální pojištění do konce měsíce, za který se záloha platí (ČSOB, 2021a).

Paní K. si chce dobrovolně platit i nemocenské pojištění. V tomto případě je minimální výše nemocenského pojištění 147 Kč měsíčně splatná od prvního dne do posledního dne kalendářního měsíce, za který se pojistné platí (Česká správa sociálního zabezpečení, n.d.).

7.2.4 Zaměstnanci

Ve chvíli, kdy bude oční optika prosperovat, bude schopná samostatného provozu a prodeje, bude paní K. hledat do oční optiky zaměstnance. Paní K. v této chvíli využije úřad práce, kam zadá volné místo, a rozmístí inzeráty na vyhledávání uchazečů.

Paní K. může jako zaměstnance přijmout pouze uchazeče, kteří splňují živnostenským zákonem stanovené podmínky. Oční optika totiž patří podle přílohy č. 5 k živnostenskému zákonu mezi živnosti, jejichž výkon musí podnikatel zajistit fyzickými osobami, které splňují odbornou způsobilost. Zaměstnanec oční optiky tedy musí mít jednu z následujících odborných způsobilostí:

- „způsobilost k výkonu zdravotnického povolání optometristy podle zvláštního právního předpisu (konkrétně se jedná o zákon č. 96/2004 Sb., o podmínkách

získávání a uznávání způsobilosti k výkonu nelékařských zdravotnických povolání a k výkonu činností souvisejících s poskytováním zdravotní péče a o změně některých zákonů (zákon o nelékařských zdravotnických povoláních), ve znění zákona č. 125/2005 Sb.), nebo

- vyšší odborné vzdělání v oboru vzdělání diplomovaný oční optik nebo diplomovaný oční technik, nebo
- střední vzdělání s maturitní zkouškou v oboru vzdělání oční optik nebo oční technik, nebo
- osvědčení o rekvalifikaci nebo jiný doklad o odborné kvalifikaci pro příslušnou pracovní činnost vydaný zařízením akreditovaným podle zvláštních právních předpisů, nebo zařízením akreditovaným Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy, nebo ministerstvem, do jehož působnosti patří odvětví, v němž je živnost provozována, nebo
- profesní kvalifikace pro činnost optika pro brýlovou techniku podle zvláštního právního předpisu (konkrétně se jedná o zákon č. 179/2006 Sb., ve znění pozdějších předpisů), nebo
- doklad o vykonání tříleté praxe v nezávislém postavení (§ 420 občanského zákoníku) nebo v pracovněprávním vztahu.“ (Příloha č. 5 k živnostenskému zákonu)

Pokud paní K. přijme alespoň jednoho zaměstnance, vzniknou jí další povinnosti ve vztahu k finančnímu úřadu, zdravotní pojišťovně, České správě sociálního zabezpečení. Dále si bude muset sjednat zákonné pojištění odpovědnosti zaměstnavatele.

Pokud paní K. přijme alespoň jednoho zaměstnance, bude se muset přihlásit k dani z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a funkčních požitků. Tato daň se týká všech zaměstnanců, kteří mají podepsané Prohlášení o zdanitelných příjmech. Daň se platí formou splátek, které jsou odečítány z platu zaměstnance (ČSOB, 2018).

Paní K. by tedy vznikla povinnost vypočítat zálohu na daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a tuto daň za zaměstnance odvést. Sazby daně z příjmů fyzických osob jsou 15 % a případně pro část příjmu, která převyšuje stanovenou hranici, 23 %. Daň musí zaměstnavatel vyúčtovat nejpozději do 1. března následujícího roku nebo elektronicky do 22. března následujícího roku. Vypočtená záloha na daň se snižuje o měsíční slevy

na dani a daňová zvýhodnění, následně ji zaměstnavatel srazí zaměstnanci při výplatě. Zaměstnavatel vyhotovuje zaměstnancům, kteří nemusí podávat daňové přiznání, roční zúčtování daně (ČSOB, 2021b).

Další povinností vůči zdravotní pojišťovně paní K. by bylo přihlásit se prostřednictvím Příhlášky a evidenčního listu zaměstnavatele do registru zaměstnavatelů. Provést tak musí do 8 kalendářních dnů od nástupu zaměstnance do pracovního poměru. Zaměstnance pak musí paní K. nahlásit na jeho zdravotní pojišťovně vyplněním formuláře Hromadné oznámení zaměstnavatele. Pokud se zdravotní pojišťovna zaměstnance liší od zdravotní pojišťovny paní K., bude se muset i u této zdravotní pojišťovny paní K. přihlásit do registru zaměstnavatelů (ČSOB, 2018).

Stejnou povinnost by měla paní K. i vůči České správě sociálního zabezpečení, kde by se přihlásila do registru zaměstnavatelů, a to nejpozději do 8 kalendářních dnů od nástupu prvního zaměstnance. Den nástupu nového zaměstnance musí ohlásit paní K. prostřednictvím Oznámení o nástupu do zaměstnání do 8 kalendářních dnů (ČSOB, 2018).

Další povinností zaměstnavatele, tedy paní K. je odvod sociálního a zdravotního pojištění za své zaměstnance. Každý měsíc tak zaměstnavatel odvádí 24,8 % hrubé mzdy zaměstnance na sociální pojištění a 9 % hrubé mzdy zaměstnance na zdravotní pojištění (ČSOB, 2021b).

Ve chvíli uzavření pracovněprávního vztahu alespoň s jedním zaměstnancem by musela paní K. sjednat zákonné pojištění odpovědnosti zaměstnavatele. K pojištění se může paní K. přihlásit prostřednictvím elektronického či písemného formuláře. Toto pojištění chrání paní K. při uplatnění nároků zaměstnanců za škodu vzniklou při pracovním úrazu nebo nemoci z povolání (ČSOB, 2018).

Závěr

Bakalářská práce byla zaměřena na živnostenské podnikání. V bakalářské práci jsou vysvětleny základní pojmy související s podnikáním, definovány podmínky, které musí podnikatel splňovat, aby mu bylo uděleno živnostenské oprávnění ve formě výpisu z živnostenského rejstříku. Dále je věnována pozornost živnostenským úřadům a jejich hlavním kompetencím – správě a provozu živnostenského rejstříku a provádění živnostenských kontrol. Následující kapitola je zaměřena na rozdělení živností na ohlašovací a koncesované. V další kapitole je teoreticky popsán návod pro začínající podnikatele. V závěrečných kapitolách jsou formulovány další povinnosti související s provozováním podnikatelské činnosti. V praktické části bakalářské práce byl vytvořen metodický návod pro podnikatele, který by chtěl ohlásit provozování oční optiky.

Živnostenské podnikání má stejně jako všechny ostatní právní formy podnikání své výhody a nevýhody. Začínající podnikatel proto musí vycházet ze situace, ve které se nachází, a zhodnotit, jaký druh podnikání je vhodný právě pro jeho zamýšlený podnikatelský nápad.

Časté novelizace právních předpisů ztěžuje podnikatelům přehlednost v jejich povinnostech. Na druhou stranu novely jsou prováděny s cílem zjednodušit podnikatelům živnostenské podnikání jako takové. Změny s sebou přináší zjednodušení celého procesu vzniku, změny a zániku živnostenského oprávnění. Na základě novel tak vznikl nejen Jednotný registrační formulář sjednocující přihlášky, které by musel podnikatel vyplňovat zvlášť a doručovat je příslušným úřadům a orgánům, ale i Centrální registrační místa umožňující podnikateli plnění administrativních povinností vůči správním orgánům prostřednictvím obecního živnostenského úřadu. Tyto novely zjednodušující podnikatelům vstup do podnikání a komunikaci s jednotlivými úřady a orgány jsou vítány a určitě budou předmětem dalších novel živnostenského zákona.

Přínosem bakalářské práce je vytvoření instrukcí pro začínající podnikatele. Pomocí těchto instrukcí je pro podnikatele připraven návod, podle kterého by mohly v případě zakládání živnostenského podnikání postupovat. Postup je přehledný a obsahuje informace o povinnostech, které musí začínající podnikatel splnit, aby dosáhl vysněného cíle provozování vlastního podnikání.

Seznam použitých zdrojů

BusinessInfo.cz (2020). *Podnikatelská provozovna – Základní požadavky k provozování podnikatelské provozovny*. Dostupné 18. 4. 2022 z

<https://www.businessinfo.cz/navody/podnikatelska-provozovna-zakladni-pozadavky-k-provozovani-podnikatelske-provozovny/>

Česká správa sociálního zabezpečení (n.d.). *Nemocenské pojištění OSVČ – platby pojistného*. Dostupné 19. 4. 2022 z <https://www.cssz.cz/web/cz/osvc-nemocenske-pojisteni-platby-pojistneho>

ČSOB (2018). *Povinnosti podnikatele ve vztahu k úřadům a daním*. Dostupné 19. 4. 2022 z <https://www.pruvodcepodnikanim.cz/clanek/povinnosti-podnikatele-ve-vztahu-k-uradum-a-danim/>

ČSOB (2021a). *Minimální zálohy a paušální daň pro OSVČ v roce 2022*. Dostupné 19. 4. 2022 z <https://www.pruvodcepodnikanim.cz/clanek/minimalni-zalohy-a-pausalni-dan-pro-osvc-v-roce-2022/>

ČSOB (2021b). *Daň z příjmů: stručný průvodce pro zaměstnavatele*. Dostupné 19. 4. 2022 z <https://www.pruvodcepodnikanim.cz/clanek/dan-z-prijmu-pro-zamestnavatele/>

ČSOB (2021c). *Kdy musíte vést účetnictví a kdy vám stačí daňová evidence?* Dostupné 23. 4. 2022 z <https://www.pruvodcepodnikanim.cz/clanek/ucetnictvi-a-danova-evidence/>

ČSOB (2021d). *Vše, co potřebujete vědět o DPH v roce 2021*. Dostupné 23. 4. 2022 z <https://www.pruvodcepodnikanim.cz/clanek/dph-v-roce-2021/>

ČSOB (2022a). *Velký průvodce pro OSVČ: Daňové přiznání a přehledy za rok 2021*. Dostupné 19. 4. 2022 z <https://www.pruvodcepodnikanim.cz/clanek/osvc-danove-priznani-za-rok-2021/>

ČSOB (2022b). *Vláda rozhodla o zrušení EET: Co to znamená pro firmy a podnikatele?* Dostupné 19. 4. 2022 z <https://www.pruvodcepodnikanim.cz/clanek/zruseni-eet/>

ČSOB (2022c). *Jak začít s účetnictvím?* Dostupné 23. 4. 2022 z <https://www.pruvodcepodnikanim.cz/clanek/jak-zacit-s-ucetnictvim/>

Horzinková, E., & Urban, V. (2008). *Živnostenský zákon a předpisy souvisící s komentářem a příklady*. (12. aktualizované a doplněné vyd.). Linde.

Hospodářská komora České republiky (2018). *Kontroly pod kontrolou*. Dostupné 22. 4. 2022 z

https://komora.cz/files/uploads/2018/10/P%C5%99%C3%ADru%C4%8Dka_KONTROLY-POD-KONTROLOU.pdf

iPodnikatel (2020). *Odpovědný zástupce pro živnost u fyzické osoby (OSVČ)*. Dostupné 21. 4. 2022 z <https://www.ipodnikatel.cz/odpovedny-zastupce-pro-zivnost-u-fyzicke-osoby-osvc/>

Jakpodnikat.cz (2016). *Registrace plátce DPH*. Dostupné 23. 4. 2022 z <https://www.jakpodnikat.cz/platce-dph-registrace.php>

Jakpodnikat.cz (2021a). *Zdaňovací období plátce DPH*. Dostupné 23. 4. 2022 z <https://www.jakpodnikat.cz/zdanovaci-obdobi-pro-priznani-dph.php>

- Jakpodnikat.cz (2021b). *Priznání k DPH pokyny*. Dostupné 23. 4. 2022 z <https://www.jakpodnikat.cz/dph-danove-priznani-formular.php>
- Jakpodnikat.cz (2022a). *Daňové priznání elektronicky, online*. Dostupné 23. 4. 2022 z <https://www.jakpodnikat.cz/on-line-danove-priznani.php>
- Jakpodnikat.cz (2022b). *Paušální daň OSVČ*. Dostupné 23. 4. 2022 z <https://www.jakpodnikat.cz/pausal-osvc.php>
- Jakpodnikat.cz (2022c). *Paušální výdaje procentem z příjmů*. Dostupné 23. 4. 2022 z <https://www.jakpodnikat.cz/pausalni-vydaje-procentem.php>
- Jánošíková, P., Mrkývka, P., Anderlová, S., Bárková, D., Czudek, D., Janovec, M., Kyncl, L., Neckář, J., Nocar, J., Papoušková, Z., Pařízková, I., Radvan, M., Seknička, P., Školout, V., Šramková, D., & Telecký, D. (2016). *Finanční a daňové právo*. (2. vyd.). Aleš Čeněk, s. r. o.
- Ministerstvo průmyslu a obchodu (2018a). *Rádce (nejen pro začínající) podnikatele*. Dostupné 9. 2. 2022 z <https://www.mpo.cz/cz/podnikani/zivnostenske-podnikani/pruvodce-zivnostenskym-podnikanim/radce-nejen-pro-zacinajici-podnikatele--225510/>
- Ministerstvo průmyslu a obchodu (2018b). *Průvodce živnostenským podnikáním pro české fyzické osoby*. Dostupné 17. 4. 2022 z <https://www.mpo.cz/cz/podnikani/zivnostenske-podnikani/pruvodce-zivnostenskym-podnikanim/pruvodce-zivnostenskym-podnikanim-pro-ceske-fyzicke-osoby--77388/>
- Ministerstvo průmyslu a obchodu (2020). *Jednotný registrační formulář*. Dostupné 9. 2. 2022 z <https://www.mpo.cz/cz/podnikani/zivnostenske-podnikani/crm-jednotny-registracni-formular/jednotny-registracni-formular---234081/>
- Ministerstvo průmyslu a obchodu (2022). *Roční přehled podnikatelů a živností*. Dostupné 23. 4. 2022 z <https://www.mpo.cz/cz/podnikani/zivnostenske-podnikani/statisticke-udaje-o-podnikatelich/rocní-prehled-podnikatelu-a-zivnosti--222295/>
- Nařízení vlády č. 278/2008 Sb., nařízení vlády o obsahových náplních jednotlivých živností
- Portál gov.cz (2022). *Změna živnosti z podnětu podnikatele*. Dostupné 21. 4. 2022 z <https://portal.gov.cz/sluzby-vs/zmena-u-zivnosti-z-podnetu-podnikatele-S740>
- Solitea, a. s. (2020). *Jak na založení provozovny: co všechno vyřídit před otevřením*. Dostupné 18. 4. 2022 z <https://money.cz/novinky-a-tipy/podnikani/zalozeni-provozovny-co-vsechno-musite-pred-otevrenim-vyridit/>
- Srpová, J. (2020). *Začínáme podnikat s případovými studiemi začínajících podnikatelů*. Grada Publishing.
- Srpová, J., & Řehoř, V. (2010). *Základy podnikání. Teoretické poznatky, příklady a zkušenosti českých podnikatelů*. Grada Publishing.
- Štěpánová, S. (2007). *Zakládáme a provozujeme živnost. Podnikání podle živnostenského zákona*. Computer Press, a. s.
- Veber, J., & Srpová, J. (2012). *Podnikání malé a střední firmy*. (3. aktualizované a doplněné vyd.). Grada Publishing.

Vlková, M. (2017). *Výklad podmínky bezúhonnosti jako předpokladu k provozování živnosti*. EPRAVO.CZ. <https://www.epravo.cz/top/clanky/vyklad-podminky-bezuhonnosti-jako-predpokladu-k-provozovani-zivnosti-105879.html>

Zákon č. 455/1991 Sb., zákon o živnostenském podnikání (živnostenský zákon)

Zákon č. 90/2012 Sb., zákon o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích)

Zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník

Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník

Zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník

Zákon č. 634/2004 Sb., zákon o správních poplatcích

Zákon č. 48/1997 Sb., zákon o veřejném zdravotním pojištění a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů

Zákon č. 592/1992 Sb., zákon České národní rady o pojistném na veřejné zdravotní pojištění

Zákon č. 155/1995 Sb., zákon o důchodovém pojištění

Zákon č. 187/2006 Sb., zákon o nemocenském pojištění

Zákon č. 582/1991 Sb., zákon České národní rady o organizaci a provádění sociálního zabezpečení

Zákon č. 589/1992 Sb., zákon České národní rady o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti

Zákon č. 586/1992 Sb., zákon České národní rady o daních z příjmů

Zákon č. 570/1991 Sb., zákon České národní rady o živnostenských úřadech

Zákon č. 280/2009 Sb., zákon daňový řád

Zákon č. 235/2004 Sb., zákon o dani z přidané hodnoty

Zákon č. 563/1991 Sb., zákon o účetnictví

Zichová, J. (2008). *Živnostenské podnikání*. KEY Publishing.

Seznam použitých zkratk

Czech POINT	Český Podací Ověřovací Informační Národní Terminál
DPH	daň z přidané hodnoty
Sb.	Sbírka zákonů

Seznam příloh

Příloha A: Obsahová náplň živnosti oční optika

Příloha B: Jednotný registrační formulář

Příloha C: Přihláška k registraci pro fyzické osoby

Příloha A: Obsahová náplň živnosti oční optika

Individuální zhotovení, výdej a opravy optických korekčních zdravotnických prostředků, zjištění polohy zornic, inklinace a prohnutí brýlového středu a dalších parametrů potřebných ke zhotovení optických korekčních zdravotnických prostředků určených do dálky, na čtení nebo jinou pracovní vzdálenost. Měření a vyhodnocení parametrů potřebných ke zhotovení optických korekčních zdravotnických prostředků, přepočet lékařem nebo optometristou stanovené dioptrické hodnoty astigmatické korekce a výpočet změny korekce vzhledem k její konečné poloze před okem, přizpůsobení zhotoveného optického korekčního zdravotnického prostředku rozměrům hlavy uživatele tak, aby splňoval funkční, hygienické, bezpečnostní a estetické požadavky. Podávání odborných informací o způsobu používání optických korekčních zdravotnických prostředků a jejich údržbě, poradenství při výběru korekčních obrub, doporučení vhodných druhů a úprav brýlových čoček.

V rámci živnosti lze provádět též prodej a opravy brýlových obrub, hromadně zhotovovaných optických korekčních zdravotnických prostředků, slunečních a ochranných brýlí. Prodej příslušenství k brýlím a kontaktním čočkám, pomůcek a prostředků určených k údržbě, k ochraně optických korekčních zdravotnických prostředků a ochranných prostředků zraku (například pouzdra na brýle, utěrky a kapaliny určené k čištění brýlových čoček).

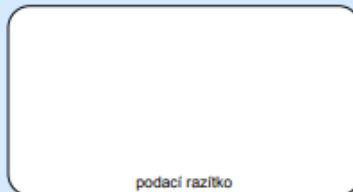
Zdroj: Nařízení vlády č. 278/2008 Sb., nařízení vlády o obsahových náplních jednotlivých živností

Příloha B: Jednotný registrační formulář

JEDNOTNÝ REGISTRAČNÍ FORMULÁŘ

FYZICKÁ OSOBA

ČÁST A - PODNIKATEL

01 Podnikatel

a) titul	b) jméno	c) příjmení	d) titul
e) pohlaví ¹⁾ žena / muž ²⁾	f) rodné příjmení	g) všechna dřívější příjmení	
h) rodinný stav	i) místo narození	j) okres	
k) stát	l) státní občanství	m) datum narození	n) rodné číslo
o) identifikační číslo osoby		p) obchodní firma (jen u osob zapsaných do obchodního rejstříku)	

02 Adresa bydliště

a) název ulice	b) č.p. / č.ev.	c) číslo orientační	d) PSČ
e) název obce	f) část obce		
g) okres	h) stát		

03 Adresa sídla

a) sídlo trvale shodné s bydlištěm ³⁾	ANO / NE ³⁾		
b) název ulice	c) č.p. / č.ev.	d) číslo orientační	e) PSČ
f) název obce	g) část obce		
h) okres	i) stát		

04 Adresa pobytu na území ČR (pro zahraniční osoby) ³⁾

a) název ulice	b) č.p. / č.ev.	c) číslo orientační	d) PSČ
e) název obce	f) část obce		
g) okres	h) povolený pobyt do		

05 Předmět podnikání (u živnosti volně vyznačte čísla oborů činnosti na seznamu)

- ve smyslu § 45 resp. § 50 Živnostenského zákona ohlašují živnost resp. žádám o koncesi

pořadové číslo 1.	
-------------------	--

06 Provozovna

a) název ulice	b) č.p. / č.ev.	c) číslo orientační	d) PSČ
e) název obce	f) část obce	g) okres	
h) název provozovny	i) umístění provozovny		
j) datum zahájení provozování živnosti v provozovně	k) provozovna podléhající kolaudaci		ANO / NE ³⁾
l) předměty podnikání provozované v provozovně dle poř. čísla / u živnosti volně číslo oboru			

07 Odpovědný zástupce

a) titul	b) jméno	c) příjmení	d) titul
e) státní občanství	f) rodné příjmení	g) datum narození	h) rodné číslo
i) místo narození	j) okres	k) stát	l) pohlaví ¹⁾ žena / muž ²⁾

¹⁾ vyplní pouze fyzická osoba, která nemá přiděleno rodné číslo

²⁾ vyplní pouze osoba, která má adresu sídla shodnou s adresou bydliště

³⁾ vyplní pouze osoba, která má povolený pobyt

08 Adresa bydliště odpovědného zástupce

a) název ulice	b) č.p. / č.ev.	c) číslo orientační	d) PSČ
e) název obce	f) část obce		
g) okres	h) stát		

09 Adresa pobytu odpovědného zástupce na území ČR (pro zahraniční osoby)

a) název ulice	b) č.p. / č.ev.	c) číslo orientační	d) PSČ
e) název obce	f) část obce	g) okres	

10 Datum ustanovení do funkce odpovědného zástupce

11 Ustanovení odpovědného zástupce pro předměty podnikání
(pořadové číslo předmětu podnikání)
ČÁST B - OZNÁMENÍ SPRÁVĚ SOCIÁLNÍHO ZABEZPEČENÍ

- oznamuji ve smyslu zákona č. 582/1991 Sb., následující skutečnosti SSZ v	
datum zahájení samostatné výdělečné činnosti	

ČÁST C - OZNÁMENÍ ZDRAVOTNÍ POJIŠTOVNĚ

- oznamuji ve smyslu zákona o veřejném zdravotním pojištění zahájení výkonu samostatné výdělečné činnosti zdravotní pojišťovně v	
a) název zdravotní pojišťovny	b) druh (kód) ZP
c) číslo bankovního účtu / směrový (identifikační) kód	d) výše zálohy
e) datum zahájení samostatné výdělečné činnosti	

ČÁST D - OZNÁMENÍ PRACOVNÍHO MÍSTA

- oznamuji ve smyslu zákona o zaměstnanosti volné pracovní místo / obsazení volného pracovního místa ¹ ÚP v			
a) místo výkonu práce	b) název profese	c) die KZAM	d) vznik / obsazenost ¹ ke dni
e) pracovní právní vztah na dobu určitou / neurčitou ²	f) pracovní doba	g) počet míst	h) výše mzdy
i) požadované vzdělání, praxe	j) zveřejňovat <input type="text"/> ANO / NE ³		
k) kontaktní osoba na pracovišti	l) poznámky: nabízené výhody, speciální požadavky apod.		

ČÁST E - VYBERTE ÚŘADY, VŮČI KTERÝM JE PODÁNÍ ČINĚNO

a) Živnostenský úřad	☐ počet příloh	b) SSZ	☐ počet příloh	c) Zdravotní pojišťovna	☐ počet příloh
d) Finanční úřad	☐ počet příloh	e) Úřad práce	☐ počet příloh		

ČÁST F – ADRESA PRO DORUČOVÁNÍ

a) název ulice	b) č.p. / č.ev.	c) číslo orientační	d) PSČ
e) název obce	f) část obce		g) okres
h) adresu použít i pro následující řízení <input type="text"/> ANO / NE ³			

ČÁST G – DOPLŇUJÍCÍ ÚDAJE

a) telefon	b) datová schránka	c) e-mail
------------	--------------------	-----------

jméno podatele	příjmení podatele	
V	dne	vlastnoručný podpis

Zdroj: Ministerstvo průmyslu a obchodu (2020). *Jednotný registrační formulář*.
Dostupné 9. 2. 2022 z <https://www.mpo.cz/cz/podnikani/zivnostenske-podnikani/crm-jednotny-registracni-formular/jednotny-registracni-formular---234081/>

Příloha C: Přihláška k registraci pro fyzické osoby

Než začnete vyplňovat tiskopis, přečtěte si, prosím, pokyny.

Finančnímu úřadu pro / Specializovanému finančnímu úřadu

Územní pracoviště v, ve, pro

01 Daňové identifikační číslo

otisk podacího razítka finančního úřadu

PŘIHLÁŠKA K REGISTRACI pro fyzické osoby

02

a) k dani z příjmů fyzických osob

b) k dani silniční

 ode dne

c) k dani z příjmů jako plátcí: 1. daně z příjmů ze závislé činnosti

 ode dne

2.1. daně z příjmů FO vybírané srážkou podle zvláštní sazby daně

 ode dne

2.2. daně z příjmů PO vybírané srážkou podle zvláštní sazby daně

 ode dne

3. zajišťující daň z příjmů

 ode dne

03 Příjmení

04 Rodné příjmení

05 Jméno(-a)

06 Titul

07 Rodné číslo / Datum nar. (není-li RČ přiděleno)

08 Adresa místa pobytu

a) ulice a číslo orientační, část obce a číslo popisné

b) obec

c) PSČ

d) stát

09 Adresa hlášeného místa pobytu cizince

a) ulice a číslo orientační, část obce a číslo popisné

b) obec

c) PSČ

10 Kontaktní údaje

a) telefon

telefon

telefon

b) e-mail

11 Datum počátku výkonu činnosti, která je zdrojem příjmů ze samostatné činnosti,
nebo datum, ke kterému přijal daňový subjekt příjem ze samostatné činnosti:

12 Oprávnění k podnikání

identifikační číslo

vydáno v ČR ano/ne

(v případě, že vyplníte ne, je nutné toto oprávnění k podnikání doložit jako přílohu)

13 Sídlo shodné s adresou místa pobytu ano/ne

a) ulice a číslo orientační, část obce a číslo popisné

b) obec

c) PSČ

14 Organizační složky obchodního závodu: a) počet odštěpných závodů

(samostatná příloha)

b) počet provozoven

(samostatná přihláška k registraci pro plátcovy pokladny)

c) počet plátcových pokladen

15 Čísla účtů u poskytovatelů platebních služeb

a) účty v ČR vedené v CZK:

vlastníkem účtu je daňový subjekt
ano/ne

číslo účtu/směrový (identifikační) kód

b) účet vedený v zahraničí nebo účet v cizí měně:

IBAN

typ ID banky

ID banky

měna, ve které
je účet veden

vlastníkem účtu je
daňový subjekt ano/ne

název účtu

název banky

ulice banky

město banky

PSČ (ZIP-code) banky

stát

16 Zákonný zástupce či opatrovník

Příjmení

Jméno(-a)

Rodné číslo / Datum nar. (není-li RČ přiděleno)

Adresa místa pobytu:

ulice a číslo orientační, část obce a číslo popisné

obec

PSČ

telefon

e-mail

17 Adresa pro doručování

a) ulice a číslo orientační, část obce a číslo popisné

b) obec

c) PSČ

18 Právní předchůdce

a) Daňové identifikační číslo

b) Identifikace

19 Zahraniční DIČ

Stát

20 Očekávaná daňová povinnost

Daň z příjmů fyzických osob

Kč

Daň silniční

Kč

**PROHLAŠUJI, ŽE VŠECHNY MNOU UVEDENÉ ÚDAJE V TÉTO PŘIHLÁŠCE K REGISTRACI JSOU PRAVDIVÉ A ÚPLNÉ
A STVRZUJI JE SVÝM PODPÍSEM A JSEM SI VĚDOM SVÉ POVINNOSTI HLÁSIT KAŽDOU ZMĚNU DO 15 DNŮ.**

Údaje o podepisující osobě:

Kód podepisující osoby:

Jméno(-a) a příjmení / Název právnické osoby

Datum narození / Evidenční číslo osvědčení daňového poradce / IČ právnické osoby

Fyzická osoba oprávněná k podpisu (je-li daňový subjekt či zástupce právnickou osobou),
s uvedením vztahu k právnické osobě (např. jednatel, pověřený pracovník apod.)

Jméno(-a) a příjmení / Vztah k právnické osobě

Daňový subjekt / Osoba oprávněná k podpisu:

Datum

Otisk
razítka

Vlastnoruční podpis
daňového subjektu / osoby oprávněné k podpisu

POKYNY K VYPLNĚNÍ PŘIHLÁŠKY K REGISTRACI pro fyzické osoby

Finančnímu úřadu pro / Specializovanému finančnímu úřadu doplňte zbývající část oficiálního názvu svého místně příslušného finančního úřadu (např. - hlavní město Praha, - Jihočeský kraj, apod.). Bude-li subjekt vybraným subjektem podle § 11 odst. 2 zákona č. 456/2011 Sb., o Finanční správě České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o Finanční správě České republiky“), doplňte údaj slovy Specializovanému finančnímu úřadu.

- 01 Daňové identifikační číslo** při první registraci nevyplňujete, vyplní finanční úřad.
- 02** Napišete „ano“ u daní, ke kterým se prostřednictvím této přihlášky chcete zaregistrovat „ne“ napišete u ostatních zde uvedených daní. K přihlášení k registraci k daní z přidané hodnoty použijte samostatný formulář Přihláška k registraci k daní z přidané hodnoty.
- ad a)** Za přihlášení k registraci se považuje vaše vyjádření „ano“ a vyplnění přihlášky k registraci.
- ad b)** Za přihlášení k registraci se považuje vaše vyjádření „ano“ a vyplnění přihlášky k registraci. Uveďte den, kdy vám podle zákona o silniční dani vzniká registrační povinnost.
- ad c) až c3)** Za přihlášení k registraci se považuje vaše vyjádření „ano“ a vyplnění přihlášky k registraci. Uveďte datum, ke kterému vám vzniká povinnost se registrovat jako plátec PFI určování druhu příjmu srážkové daně, ke které vzniká povinnost se registrovat, při určování účtů, na které má být daň odvedena, a při určování skupiny poplatníků, za kterou je podáváno Vyúčtování, je rozhodující osoba, jejíž příjem je podroben daní, nikoliv osoba plátcem daně.
- 03 Přijmení** vyplňte nyní používané příjmení.
- 04 Rodné příjmení** vyplňte příjmení uvedené na vašem rodném listě a všechna dřívější příjmení.
- 05 Jméno(-a)** vyplňte jméno(-a) ve stejném tvaru, ve kterém je uvedené na vašem rodném listě.
- 07 Rodné číslo / Datum nar.** pokud má vaše rodné číslo za lomítkem pouze 3 číslice, nebude na posledním místě nic vyplněno, pokud není přiděleno RC, vyplňte datum narození.
- 08 Adresa místa pobytu a) až d)**
ad a) v případě, že obec má označení ulice: název ulice a číslo orientační (číslo orientační je číslo v ulici pořadové), část obce a číslo popisné.
Osoby, které nemají v ČR trvalý pobyt, uvedou svoji zahraniční adresu a vyplní i položku d). Zahraniční osoby uvedou údaje potřebné pro určení místní příslušnosti dle § 13 zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „DR“) v následujícím bodě **09**.
- 09 Adresa hlášeného místa pobytu cizince** osoby, které nemají v ČR trvalý pobyt vyplní adresu svého hlášeného místa pobytu v ČR (§ 13 DR). Netže-i takto místo pobytu na území ČR určit, vyplní adresu místa, kde se převážně zdržují.
- 10 Kontaktní údaje**
ad a) uveďte telefonní čísla, na kterých jste k zastížení;
ad b) uveďte adresu elektronické pošty.
- 11 Datum počátku výkonu činnosti, která je zdrojem příjmů ze samostatné činnosti, nebo datum, ke kterému přijal daňový subjekt příjem ze samostatné činnosti** uveďte počátek (zahájení) vykonávání činnosti, která je zdrojem příjmů ze samostatné činnosti, nebo datum přijetí příjmů ze samostatné činnosti podle toho, která z těchto skutečností nastala dříve. Datum získání oprávnění nebo povolení k činnosti není rozhodující. Nezhledují se příjmy, které nejsou předmětem daně, příjmy od daně osvobozené, příjmy, z nichž se daň vybírá srážkou podle zvláštní sazby daně a příjmy z nájmu dle § 9 zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o daních z příjmů“).
Jste-li daňovým rezidentem, uveďte počátek (zahájení) vykonávání výše uvedené činnosti na území ČR nebo datum přijetí výše uvedeného příjmu ze zdroje na území ČR.
- 12 Oprávnění k podnikání** vyplňte IČO, pokud vám bylo přiděleno. Dále vyplňte ano, bylo-li vám oprávnění k podnikání vydáno v ČR, nebo ne, bylo-li vydáno mimo ČR. V případě, že bylo vydáno mimo ČR, doložte jej jako přílohu k přihlášce k registraci.
- 13 Sídlo** dle § 429 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „občanský zákoník“). Pokud máte sídlo na stejné adrese, na které máte místo trvalého pobytu, vyplňte ano do položky „shodné s adresou místa pobytu“ a nemusíte body **13 a) až c)** vyplňovat.
Zahraniční osoba, která ve smyslu § 22 odst. 2 zákona o daních z příjmů, zřídila na území České republiky stálou provozovnu, vyplní v tomto bodě **a) až c)** adresu této stálé provozovny.
- 14 Organizační složky obchodního závodu**
ad a) vyplňte počet odštěpných závodů podle § 503 odst. 2 občanského zákoníku. Na zvláštní příloze (tiskopis) uveďte za každý odštěpný závod vnitřní pořadové organizační číslo (existuje-li), uveďte IČO, pokud bylo přiděleno, název, adresu včetně PSČ, telefonu, adresu elektronické pošty;
ad b) vyplňte počet provozoven (kromě té, kterou jste uvedl pod číslem **13** jako sídlo) ve smyslu § 503 odst. 1 občanského zákoníku a § 17 živnostenského zákona. Na zvláštní příloze (tiskopis) uveďte za provozovnu vnitřní pořadové organizační číslo (pokud existuje), název, adresu včetně PSČ, telefonu, adresu elektronické pošty, IČO. Zvláštní přílohu není třeba vyplňovat pro provozovny dle § 17 živnostenského zákona;
ad c) vyplňte počet svých platcových pokladen, zaregistrovaných u všech místně příslušných správců daně.
- 15 Číslo účtu u poskytovatele platebních služeb** vyplňte všechna čísla účtů, na nichž jsou soustředěny prostředky z vaší podnikatelské činnosti. V položce typ ID banky vyplňte typ identifikace banky tj. např. BIC, FW, SC.
- 16 Zákonný zástupce či opatrovník** vyplňte, pokud máte zástupce ve smyslu § 457 a násl. občanského zákoníku.
- 17 Adresa pro doručování** vyplňte pouze v případě, liší-li se adresa, kam požadujete, aby správce daně doručoval písemnosti od adresy uvedené v bodu **13** (popř. bodu **08**). Nevyplnění adresy pro doručování nelze považovat za žádost o zrušení dříve nahlášené adresy pro doručování. Pro zrušení či změnu nahlášené adresy pro doručování je třeba vyplnit příslušný bod tiskopisu Oznámení o změně registračních údajů. V případě, že si zvolíte adresu pro doručování, ale máte zpřístupněnou datovou schránku, bude v souladu s § 39 a § 42 DR a § 17 zákona č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů, ve znění pozdějších předpisů, doručováno do vaší datové schránky bez ohledu na vámi zvolenou adresu pro doručování ve všech případech, ve kterých to bude umožňovat poslaňtelnost doručovaného dokumentu.
- 18 Právní předchůdce a) a b)** vyplňte, pokud pokračujete v činnostech nebo pobírání příjmů, které byly předmětem daně u tohoto právního předchůdce. Uveďte základní identifikační údaje o svém právním předchůdci.
- 19 Zahraniční DIČ** vyplňte DIČ, které vám bylo přiděleno v zahraničí.
- 20 Očekávaná daňová povinnost** vyplňte při vzniku nové zaregistrované povinnosti platit daň z příjmů nebo daň silniční, pro kterou zákon stanoví zálohy. Vámi uvedená výše očekávané daňové povinnosti slouží k stanovení záloh dle § 174 odst. 6 DR.

POKYNY K VYPLŇOVÁNÍ ÚDAJŮ O PODEPISUJÍCÍ OSOBĚ

Údaje o podepisující osobě: tyto údaje budou vyplňovány pouze v případech, kdy je podání zpracováváno a podáváno osobou odlišnou od daňového subjektu, tzn. v případech, kdy daňový subjekt činí podání sám za sebe, tuto část nevyplňujte.

Kód podepisující osoby: bude vyplněn číselný kód podle níže uvedených typů podepisujících osob:

- 1 – zákonný zástupce nebo opatrovník
 - 2 – ustanovený zástupce
 - 3 – společný zástupce, společný zmocněnec
 - 4a – obecný zmocněnec – fyzická osoba i právnická osoba
 - 4b – fyzická osoba daňový poradce nebo advokát
 - 4c – právnická osoba vykonávající daňové poradenství
 - 5a – osoba spravující pozůstalost
 - 5b – zástupce osoby spravující pozůstalost
 - 6a – dědic po skončení řízení o pozůstalosti
 - 6b – zástupce dědice po skončení řízení o pozůstalosti
 - 7a – právní nástupce právnické osoby
 - 7b – zástupce právního nástupce právnické osoby
- Pozn. kódy 5b, 6b, 7b mají přednost před obecnými druhy zastoupení s nižšími číselnými kódy.

Datum narození / Evidenční číslo osvědčení daňového poradce / IČ právnické osoby: bude vyplněno datum narození podepisující osoby odlišné od daňového subjektu – fyzické osoby, nebo evidenční číslo osvědčení daňového poradce – fyzické osoby, nebo identifikační číslo právnické osoby odlišné od daňového subjektu.

Fyzická osoba oprávněná k podpisu (je-li daňový subjekt či podepisující osoba právnickou osobou) s uvedením vztahu k právnické osobě (např. jednatel, pověřený pracovník atd.): tyto údaje budou vyplňovány pouze v případech, kdy je podání podáváno právnickou osobou, včetně případů kdy je právnická osoba v postavení podepisující osoby odlišné od daňového subjektu.

Vlastnoručný podpis daňového subjektu / Osoby oprávněné k podpisu: podání bude opatřeno vlastnoručním podpisem buď přímo daňovým subjektem – fyzickou osobou činící podání sama za sebe, nebo fyzickou osobou oprávněnou podepsat podání za daňový subjekt – právnickou osobu. Je-li podepisující osobou fyzická osoba odlišná od daňového subjektu, podání podepisuje tato fyzická osoba; je-li podepisující osobou právnická osoba odlišná od daňového subjektu, podání podepisuje fyzická osoba oprávněná jednat jménem právnické osoby.

Děje-li ke změně údajů, které je povinen daňový subjekt uvádět při registraci, je povinen tuto změnu oznámit správci daně do 15 dnů ode dne, kdy nastala, případně požádat o zrušení registrace, jsou-li pro to dány důvody. K oznámení změny použijte tiskopis Oznámení o změně registračních údajů, k žádosti o zrušení registrace použijte tiskopis Žádost o zrušení registrace. Seznam údajů, na které se nevztahuje oznamovací povinnost dle § 127 odst. 4 DR, je zveřejněn na úřední desce správce daně a způsobem umožňujícím dálkový přístup.

Všechny údaje, na něž jste neměl(a) dostatek místa na formuláři, a všechny další údaje, které považujete za závazné ke své registraci, uveďte prosím na zvláštní příloze. U jednotlivých informací uveďte číslo položky původního formuláře, ke které se vztahují.

Zdroj: Ministerstvo průmyslu a obchodu (2020). *Jednotný registrační formulář*.
Dostupné 9. 2. 2022 z <https://www.mpo.cz/cz/podnikani/zivnostenske-podnikani/crm-jednotny-registracni-formular/jednotny-registracni-formular---234081/>

Abstrakt

Kůsová, M. (2022). *Založení a provoz živnostenského podnikání* [Bakalářská práce, Západočeská univerzita v Plzni].

Klíčová slova: živnostenské podnikání, podnikatel, živnost, živnostenský úřad, živnostenský rejstřík, živnostenské oprávnění, daň z příjmů fyzických osob, daň z přidané hodnoty, pojistné, paušální daň, daňová evidence, účetnictví

Bakalářská práce je zaměřená na živnostenské podnikání v České republice. Práce je zpracována na základě platné právní úpravy zejména živnostenského zákona. V teoretické části jsou vysvětleny základní pojmy související s živnostenským podnikáním, definovány podmínky provozování živnosti, popsány živnostenské úřady a jejich kompetence, živnostenské oprávnění, členění živností, vytvořen přehled dalších povinností souvisejících s živnostenským podnikáním. Praktická část bakalářské práce je zaměřena na popis získání živnostenského oprávnění pro konkrétní živnost. Cílem práce bylo vytvoření přehledného postupu a seznamu povinností, které čekají na začínajícího podnikatele.

Abstract

Kůsová, M. (2022). *Establishment and operation of trade* [Bachelor Thesis, University of West Bohemia].

Key words: trade business, businessman, trade, trade licence office, trade register, trade license, personal income tax, value added tax, insurance premiums, single tax flat rate, tax records, bookkeeping

The bachelor thesis is focused on trade business in the Czech Republic. The work is processed on the basis of valid legislation, especially the Trade Act. The theoretical part explains the basic concepts related to trade business, defines the conditions of operation of trade, describes trade licensing offices and their competencies, trade licenses, trade classification, provides an overview of other obligations related to trade business. The practical part of the bachelor thesis is focused on the description of obtaining a trade license for a specific trade. The aim of the work was to create a clear procedure and a list of responsibilities that await the beginning businessman.